Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 115 | Łódź, Wtorek 19 maja 1931 r. | נייַנטער יאהרגאַנג | לאָדז, דינסטאַג ג' סיון תרצ"א | № 115

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 71=224

איבערגעגעבן דעם האַגער שידסגעריכט

די פראַגע פון דער דייטש-עסטרייכישער צאָל-אוניע

אָנגענומען דעם ענגלישן פאָרשלאַג

ג ע נ ף, 18 (טז) היינט האָט זיך אונטערן פאָרזיץ פון דייטשען אויסערן-מיניסטער קורציוס געעפנט די סעסיע פון פעלקער-ליגע ראַט. די ערשטע זיצונג איז געווען אַ געהיימע.

אויף דער צווייטער זיצונג האָט גענומען אַ וואָרט דער ענגלישער אויסערן-מיניסטער הענדערסאָן און פאָרגעלעגט, אַז דייטשלאַנד און עסטרייך זאָלן נישט אונטערנעמען קיין שום ווייטערע שריט וועגן דער צאָל-אוניע ביז ס'וועט אָנקומען אַן'ענטפער פון האַגער אינטערנאַציאָנאַלן טריבונאַל וועגן דעם, צי די צאָל-אוניע שטעהט נישט אין סתירה צו אינטערנאַציאָנאַלע פּאָליטישע אָפּמאַכען און אויב יאָ, צו וועלכע.

הענדערסאָן האָט זיך דאַן געווענדעט צום עסטרייכישען קאַנצלער שאָבער, צי ער נעהמט אָן דעם פאָרשלאַג. קאַנצלער שאָבער האָט געענטפערט אַז יאָ, ער האָט אָבער שאַרף פּראָטעסטירט געגען דעם פראַנצויזישען מעמאָראַנדום, וועלכע איז חושד עסטרייך אין ברעכען אינטערנאַציאָנאַלע אָפּמאַכען.

אויך דער דייטשער אויסערן-מיניסטער קורציוס האָט אָנגענומען דעם פאָרשלאַג פּראָטעסטירענדיג געגען בריאַנ'ס שטאַנדפּונקט. הענדערסאָנ'ס פאָרשלאַג איז אָנגענומען געוואָרען.

דער ענין ווערט דעריבער איבערגעגעבן אָפּגעלעגט ביז דער סעפּטעמבער-סעסיע פון פעלקער ליגע-ראַט.

אַזוי ווי אין טשיקאַגאָ...

דרייסטער באַנדיטען-אָנפאַל אין קראָקע

ק ר אָ ק אָ, 18. (וויפּ) היינט איז דאָ פאָרגעקומען אַ זעלטענדרייסטער באַנדיטען אָנפאַל. דעם 7־ר קעלער האָט מען אַרויסגערופען צו אַ קראַנקען אויף זיגמונט-אויגוסט-גאַס. באַלד ווי ער איז אַריין אין שטוב פון כלומרשטען קראַנקען, האָט מען איהם געבונדען און געצוואונגען אָנצושרייבען אַ בריף צום אוניווערזיטעטס-פּראָפעסאָר גלעטצל אַז ער זאָל גלייך קומען אויף אַ קאָנסיליום, אויך דער פּראָפעסאָר איז גלייך געבונדען געוואָרען און געצוואונגען געוואָרען אָנצושרייבען אַ בריף צו זיין פרוי, אַז זי זאָל אָפּנעהמען פון דער באַנק 4000 דאָלאַר און זאָל קומען צו איהם. ד' פרוי גלעטצל האָט ערפילט דעם וואונש פון איהר מאַן און איז געקומען. מ'האָט איהר צוגענומען דאָס געלד און די באַנדיטען זענען אוועק. די בעפאַלענע האָבען געמאַכט אַ טומעל און ס'איז אָנגעקומען די פּאָליציי. די באַנדיטען האָט מען געכאַפּט, בעת'ן געיעג איז איינער פון זיי פערוואונדעט געוואָרען.

קופּאָן № 11
פון גרויסען
פּרעמיען-קאָנקורס
פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
כדי זיך צו בעטייליגען אין פּרעמיען-קאָנקורס איז גענוג
צו צושטעלען בלויז 30 קופּאָנען

די פאָסט-אַפערע אין ירושלים

י ר ו ש ל י ם, 18. (יט"א טעלעגראַפיש) אין שייכות מיט דער גרויסער אַפערע פון דער פּאָסט, האָט זיך איינער פון די פּאָסט-בעאַמטע שוין מודה געווען אין אַ דעפּרויזאַציע פון 6,500 פונט.

בלב מלא יגון ואנחה אנו מודיעים ע"ד האסון הנורא שקרא לנו בהלקח מאתנו עטרת ראשנו היקר איש מצוין, בעל-צדקה, עסקן צבורי באמונה בכל כחותיו

נ"ע מאיר ב"ר יצחק ז"ל אייזנער

שנפטר בש"ק בערב בבערלין בשנת 49 לימי חייו

ההלויה תהי' היום ביום ג' ג' לח' סיון תרצ"א בשעה 10 בבקר מבית האבל רחוב נארוטאוויטש 36 — השרויים בצער עמוק:

משפחתו המתאבלת

15 — געגען דעם פינסטערן קלעריקאַליזם פון דער „אגודה" און דער אַסימילאַציע פון „בלאָק גאָספּאָדאַרטשי" געגען דעם סיסטעם פון פּראַטעקציע ביים אויסמעסטען „עטאַט"

קעמפט דער איינציגער אַרבייטס-ציוניסטישער בלאָק

פאַר אַ נאַציאָנאַל-וועלטליכער, דעמאָקראַטישער קהלה, וואס זאל בעפרידיגען אַלע נאַציאָנאַלע, עקאָנאָמישע, קולטורעלע און סאָציאַלע בעדערפענישען פון די יודישע פאָלקס-מאַסען.

שטימט און אַגיטירט פאַר דער ליסטע נ' 15

2 — וואַהל-קאָמיטעט פון אונפּאַרטייאישע רעליגיעזע יודען אַלטשטאַדט, באַלוט, ראַדאַגאַשטש, זובאַרדז.

היינט, דינסטאַג, דעם 19-טען מאַי ד. י., 7 אזייגער אָוועגד קומט פאָר אין לאָקאַל פון „נותן לחם" (סאָלנאַ 14)

אַ גרויסער וואַהל-מיטינג

געווידמעט די איצטיגע קהלה-וואַהלען.

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען: ג. וואָלמאַן, ה' פּעטער, ה' פאַנטעל, ה' שמולעוויטש, ה' האַמבורגער, ה' ראַזען, ה' מאַרקעוויטש און ה' פּטאַשניק א.א.

יודען, ווילט איהר האָבן אייערע אמת'ע פאָרשטעהער אין דער יוד. קהלה, שטימט פאַר אייער ליסטע 2.

אַלע יודען שטימען
זייער אייגענער ליסטע

קומט מאַסענווייז!

דאָס קאָנצעסיאָנירטע
עלעקטראָטעכנישע ביוראָ
פון מ. וואַלדמאַן
נעמט אָן ליכט- און קראַפט-אַנלאַגען
צו מעסיגע פּרייזען
ביים טאַמבורירער נ. וואַלדמאַן
ווסכאָדניאַ 50, טעל. 23=147

30 וואַהל-קאָמיטעט פון „דת ועבודה"
צו די קהלה-וואַהלען אין לאָדז

אַלע עהרליך-דענקענדע רעליגיעזע יודען — אַלע רעליגיעזע אַרבייטער און יוגענד

אַגיטירען און שטימען ביי די וואַהלען צו דער לאָדזער קהלה פאַר דער ליסטע פון „דת ועבודה" נומ. 30.

אונזערע ערשטע קאַנדידאַטען זענען די עהרליכע און בעליבטע פאָלקס-מענשען. 1) ר' אברהם וואָלפיש, 2) אהרן פעליכס, 3) חיים רעדער.

היינט, 9 אָוועגד קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל אויף נאָוואָמיעסקאַ 4 אַ אַלגעמיינע חברים-מאָביליזאַציע וועגען די קהלה-וואַהלען. רעפערירען וועלען די חברים: 1) פנחס וואַסערמאַן משה מייטרליב, ש. פּאַלמאַ, מאיר הערצבערג, יחיאל שיפער א"א חברים און סימפּאַטיקער קומט מאַסענווייז!

24 — 3 גרויסע וואַהל-מיטינגען
פון פעראייניגטן רעל. אַרב.-וואַהל-קאָמיטעט ביי „פועלי אגודת ישראל"

היינט, דינסטאַג, 8 אָוו. קומט פאָר 2 מיטינגען: 1) גייערס ראַיאָן פּיעטריקאָווער 294, אין קליינהענדלער-זאַל, 2) אין אייגענעם לאָקאַל פון פּא"י ווסכאָדניאַ 66. 3) מאָרגען, מיטוואָך, 8 אָוו. אין „זאַל אייראָפּעיסקי", זגערזשער 17. מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען די ח"ח: ד. ה. זילבערשטיין, פרנס צצדערבוים, ראַטמאַן מ. צילויער, דוד באָמאַק, רעד. פ. לאַנדענבערג, לייבל שטשעקאַץ, נתן נוסבוים א"א. איינגאַנג פריי! חברים, קומט מאַסענווייז!

שטימט און אַגיטירט פאַר דער ליסטע 24

היטלעראווצעס שלאגען יודען

בלוטיג פערוואונדעט א סך יודען אין דאנציג

דאנציג, 18 (יט"א טעלעגראפיש) נעכטען א גאנצען טאג האבען גרופען היטלעראווצעס בעפאלען יודישע סוחרים אין פערשידענע פונקטען פון שטאט.

עס זענען דא פיל פערוואונדעטע יודען. א סך זענען איבערגעשיקט געווארען אין שפיטאל.

היינטיגען דאנערשטאג זענען די היטלעראווצעס בעפאלען א ציוניסטישען אויספלוג, און פערוואונדעט אנ'ערך 40 פערזאן.

א פויער דערשיסט א יוד

מיט וועלכען ער האט א פערזענליכען סכסוך

לובלין, 18. (טעלעפאניש) אין דארף מערנע בילגאראיער פאוויאט האט דער פויער פיאטר בראנד דערשאסען מיט א ביקס דעם יוד יוסף־וואָרצבוך, מיט וועלכען ער האט געהאט א פערזענליכען סכסוך.

די רעדוקציע פון די בעאמטען־פענסיעס

וועט אויך חל זיין אויף אפיצירען

ווארשא, 18. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) לויט א פערשטענדיגונג צווישען קריגס און פינאנץ־מיניסטעריום איז בעשלאסען געווארען, אז די 15־פראצענטיגע לוין־רעדוקציע וועט אויף להבא אויך חל זיין אויף די מיליטער־בעאמטע און אפיצירען.

500 סערטיפיקאטען פאר קרובים און טוריסטען אין א"י

ירושלים, 18. (יט"א טעלעגראפיש) די רעגירונג האט איבערגעגעבען אין רשות פון דער אגענץ 500 סערטיפיקאטען פאר קרובים און טוריסטען, וואס געפינען זיך שוין אין א"י.

באמבע בעת א דעמאנסטראציע

11 פערזאן פערוואונדעט

ליסאבאן, 18. (ספ. טעל.) בעת א דעמאנסטראציע לכבוד דעם פרעזידענט איז געווארפען געווארען א באמבע, 11 פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען.

ווייטערדיגע קאנפערענצען צווישען מיניסטארען

אלץ בלייבט אבער ווייטער בסוד

ווארשא, 18. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די זיצונג פון מיניסטארען־ראט איז נאך נישט בעשטימט געווארען, די פראגע וועגען אנ'אויסערגעוועהנליכער סיים־סעסיע איז אויך נישט דעצידירט, אין מאסגעבענדע פאליטישע קרייזען ווייזט מען אן, אז ס'וועט דאך מוזען פארקומען אין פערלויף פון חודש מאי אנ'אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים, ווייל ביזן 1. יולי ענדיגען זיך די טערמינען פון עטליכע געזעצען.

צווישען אנדערע ווייזט מען אויך אן אויפ'ן געזעץ פון יאהר 1929 וועגען אפגעבען קוואליפיקאציע־עקזאמענס דורך לעהרער פון מיטעל־שולען. אויב דאס געזעץ וועט נישט פערלענגערט ווערען דראהט 2000 לעהרער צו פערלירען זייערע פאסטענס.

די לעהרער ארגאניזאציעס האבען געשיקט יועגען דעם ענין א מעמאריאל צום בילדונגס־מיניסטער ווי מיר דערוויסען זיך, האט מען אויף דער לעצטער קאנפערענץ פון פרעמיער סלאוועק מיט'ן בילדונגס־מיניסטער טשערווינסקי גערעדט וועגען דעם דאזיגען ענין.

די דעציזיע וועגען צונויפרופען די אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים ליגט איצט פולשטענדיג אין די הענד פון מארשאל פילסודסקי, וועלכער זאל שוין האבען דעצידירט, אז קיין אויסערגעוועהנליכע סיים־סעסיע וועט איצט נישט פארקומען.

קאנפערענץ אין ווארשא

וועגען בעזעצען זיך אויפ'ן באדען פון ק.ק.ל.

ווארשא, 18. (יט"א טעלעגראפיש) דער צ. ק. פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע האט בעשלאסען צונויפצורופען דעם 31. מאי א קאנפערענץ קיין ווארשא פון אלע, וואס האבען בשעתו רעפלעקטירט צו בעזעצען זיך אויפ'ן באדען פון קק"ל.

דער צ. ק. וועט געבען גענויע אינפארמאציעס וועגען דער אקציע, וואס וועט ווערען געשאפען, כדי צו בעזעצען ד' יערשטע גרופע, 50 משפחות פון מיטעלשטאנד אויפ'ן באדען פון קק"ל.

ארום די יודען־רדיפות אין מעקסיקא

מעקסיקא־סיטי, 18. (יט"א טעלעגראפיש) דער מעקסיקאנער פרעזידענט האט אויפגענומען א דעלעגאציע פון יודישע סוחרים. ער האט זיי געזאגט, אז ער קאן זיי גארנישט העלפען, ווייל די יודישע סוחרים האבען געהאנדעלט אהן פאטענטען. דערביי האט ער געהייסען זיך ווענדען מיט א מעמאריאל צום אינערן־מיניסטער.

* * *

עס איז דא פארגעקומען א קאנפערענץ פון די יודישע געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס צו העלפען די יודישע געליטענע סוחרים.

דער פוילישער קאנסול האט מיטגעטיילט דעם יט"א־פארשטעהער אז ער האט שוין 2 מאל אינטערווענירט ביים מעקסיקאנישען אויסערן־מיניסטער, אבער אהן ערפאלג.

ניו־יארק, 18. (יט"א טעלעגראפיש) היינטיגען מיטוואך קומט פאר א קאנפערענץ פון די גרעסטע יודישע ארגאניזאציעס צו בעטראכטען די לאגע פון די יודישע סוחרים אין מעקסיקא.

וואשינגטאן, 18. (יט"א טעלעגראפיש) דער אמעריקאנער אמבאסאדאר אין מעקסיקא האט מיטגעטיילט זיין רעגירונג, אז צווישען די געליטענע סוחרים אין מעקסיקא געפינען זיך אויך אמעריקאנער בירגער.

שפאנישער אינערן־מיניסטער שיקט ארויס פאליטיקירענדע גלחים

מאדריד, 18. (טו) דער שפאנישער אינערן־מיניסטער האט איבערגעגעבען דער פרעסע אנ'ערקלערונג, אז ער האט פעראָרדענט, אז דער בישאף פון וויטאריא זאל פערלאזען דאס לאנד, ווייל ער פיהרט א פאליטישע פראפאגאנדע, דער בישאף האט פערלאזט שפאניען או זאיז אפגעפאהרען קיין פראנקרייך.

=:)(:=

פראטעסט־שטרייק אין דאמבראווער־זאגלעמביע

בענדין, 18. (וויפ) אין צוזאמענהאנג מיט'ן לוין־סכסוך אין דער בערג־אינדוסטריע און מיט די נייע ארבייטס־בעדינגונגען וואס ווערען פערלאנגט דורך די ארבייטס־געבער, איז היינט אויסגעבראכען א פראטעסט־שטרייק אין אלע גרובען פון דאמבראווער זאגלעמביע. דער פערלויף פון שטרייק איז א רוהיגער.

בריאן וועט דעמיסיאנירען

נאך היינטיגע וואך

פאריז, 18. (טו) ווי מען מעלדעט פון גענף, וועט בריאן פערלאזען דאנערשטאג גענף, זיין דעמיסיע וועט גענוי איבערגעגעבען ווערען שבת.

א בונט פון ארעסטאנטען

10 ארעסטאנטען דערהרג'עט, 15 פערוואונדעט

ניו־יארק, 18. (טו) פון ריא־דע־זשאנעירא מעלדעט מען, אז אין דערטורמע פון דער שטאט קוריטיבא אין שטאט פאראנא איז אויסגעבראכען א בונט. 10 ארעסטאנטען זענען אנטלאפען, 10 ארעסטאנטען זענען בעת'ן אנטלויפען דערהרגעט געווארען, 15 זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

2 שווערע אויטא־קאטאסטראפעס אין א"י

ירושלים, 18 (י.ט.א. טעלעגראפיש) היינטער יפו איז פארגעקומען א שווערע אויטא־קאטאסטראפע. 4 פערזאן זענען דער'הרג'עט געווארען. 2 זענען שווער פערוואונדעט.

אלע קרבנות זענען אראבער.

א צווייטע קאטאסטראפע איז פארגעקומען צווישען טבריה און מגדל. ס'איז דער'הרג'עט געווארען די שנור פון ד"ר יחיאל ווייצמאנס ברודער.

אויך דייטשלאנד רעדוצירט

די פענסיעס פון מלוכה־בעאמטע

בערלין, 18 (טו) פון א גוט־אינפארמירטער קוועלע ווערט מיטגעטיילט, אז די רייכס־רעגירונג פראיעקטירט צו רעדוצירען די פענסיעס פון די מלוכה־בעאמטע.

„תוצרת ארץ־ישראל"

לאדז, צעגעלניאנא 10 (פריהער 42) פראנט I שטאק

טעל. 193-42

ארץ־ישראל־באזאר

א גרויסער אויסוואל פון ארץ־ישראל־פראדוקטן

אלערליי קונסט־אויסארבייטונגען פון „בצלאל".

שוין ערעפענט

אפען טעגליך פון 10 פריה ביז 10 אווענד.

„דרכי־נעם"

די לייטונג פון ערשטען ארטאדאקסישען לעהר־אנשטאלט

— אין לאדז — פון גרשון אלי' ליסס

ערשטער „דרכי־נעם" קיליגסקי 50, טעל. 215-26

צווייטער „דרכי־נעם" אל. 1 מאי 20, טעל. 200-43

מאכט בעקאנט, אז אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער מאכט מוזען אין משך פון חודש מאי אדורכגעפיהרט ווערען די איינשרייבונגען פון תלמידים אין אונזערע

לעהר־אנשטאלטען וועלכע זענען, ווי בעוואוסט, איינגעארדענט ערשטקלאסיג אין אלע הינזיכטען. אויך ווערען שוין אנגענומען תלמידים־אנפענגער אין אונזערע

גן־ילדים'ס וואס ווערען געפיהרט דורך ספעציאליסטען־פעדאגאגען־ערציהער. עס ווערט יעצט אויך פערגרעסערט און פערברייטערט די

מתיבתא לתלמוד ולהוראה עס וועט טעטיג זיין א מתיבתא א', ב' און ג' ביי דער מיטווירקונג פון בעוואוסטע בעלי־הוראה. גלייכצייטיג זענען מיר מודיע, אז די

8־קל. גימנאזיאל־קורסען קאנצעסיאנירט דורכ'ן קוראטאריום ווערען יעצט פערגרעסערט. עס וועלען טעטיג זיין די קלאסען IV, V און VI אונטער דער לייטונג פון בעקאנטע גימנאזיאל־פראפעסארען. אויך מאכען מיר בעקאנט, אז דער

פענסיאן פאר תלמידים פון דער פרעמד ווערט רעארגאניזירט און וועט זיין אין א ספעציעלען לאקאל אונטער דער לייטונג פון אנ'אנגעזעהענעם פאכמאן־ספעציאליסט. אויך ווערט פאר אונזערע תלמידים איינגעארדענט אנ'ערשטקלאסיגע

זומער־קאלאניע אין א פרעכטיגער, געזונדער וואלד־געגענד, וואו די תלמידים וועלען זיך געפינען אין משך פון דער וואקאציע אונטער זארגפעלטיגער ערציהערישער אויפזיכט.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען טעגליך פון 9—1 פארמ. און פון 4—7 נאכמ.

די לייטונג.

ענטשולדיגונג

דערמיט בעט איך ענטשולדיגונג ביים שניידער־ארבייטער פעראיין זאכאדניא 66 צוליב דער מיספערשטענדניש מיט מיין געזעלען.

מ. גינזבערג

צו די ה"ה גנבים!

פאהרענדיג אויפ'ן טראמוויי נאך לאגעווניק האט מען ביי מיר ארויסגענומען איין בייטעלע מיט געלד און א צעטעל פון מיין מייסטער גאלדזילבער קאנסטאנטינער 52 אויף 86 זלאטעס, וועלכע עס האט פאר קיינעם קיין ווערט נישט בעט איך די ה"ה גנבים דאס מען זאל מיר אבשיקען דעם צעטעל אויף פעפער־גאס 20 ביי גראביע דיסקרעציע געזיכערט.

אין ווישניאווא־גורא

עמפפעהלט פלעצער, וועלדעס, ווי אויך הייזער אין לאדז די בעקאנטע פערמיטלונגס־ביורא, פאלודניאווא 8 1 שט. פראנט (פריהער פולנאצנא 29)

עס ווערט געברויכט א

לערן־יונגעל

אין די סוויטער־פאבריק ראזענפעלד בושעזשינער 77

האלא, לעטניקעס!

לאזט נישט אייער פערמעגען אויף הפקר!

ווילט איהר האבען א רוהיגע זומער־וואוינונג, מוזט איהר זאפארט, איידער אייער פאמיליע פאהרט ארויס אויף דער נאטור, פאר מינימאלע קאסטען פערזיכערען אייער היים געגען גנבה און שרפה.

אינפארמאציעס ווערען ערטיילט אומזיסט אין ביורא בוזין, לאדז, אגראדאווא 3 טעלעפאן 191-48 און ביי שלעזינגער, לאדז שרודמיעסקא 47 (פריהער נאווא־צעגעלניאנא 17, טעלעפאן 211-22. 2788

מאשין־מצות

ווערט געבאקען אלע טאג פרישע און דינע ווי אויך מצה־מעהל. אייער־פערפעל אין סובארקעס לויט קארלסבאדער סיסטעם

מיר עמפפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט־בעקאנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער איבעראל בעוואוסטער צוקערניע

ב. וויינבערג

38 פיעטריקאווער 38

:—: טעלעפאן 143-82 :—:

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9—1 פארמ.

נ עזונדערער וואַרטע־זאל פאר פרויען.

Dr. med. M. Rosenthal

ספעציאליסט פאר עקזשעמע און פרויען־קראנקה.

11-go Listopada 19 (קאנסטאנטינער)

telefon 223-34 טעלעפ.

נעהמט אן פון 4 ביז 6 אווענד אין לעמבניצע „מאמאק" ליסאנאווסקיעגא 1 (עלעקטאנדערער) פון 1—2 נאכמיטאג

Dr. MED. H. LUBICZ

ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנק.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפפאנגס־שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8, זונטאג און יו"ט 9—1, פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל.

Dr. med. N. ROZEN

צאהן־כירורג

קראנקהייטען פון ציינער, דיאגנאסעס, גימען א.א.וו. ציינער־רעגולירונג, רענטגען־דיאגנאסטיק.

אנדזשעיא 7, טעל. 216-57.

עמפפאנגס־שעהן, פון 3—7 נאכמ.

Dr. Z. RAKOWSKI

פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען־קראנקהייטען

9 קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעמשניצע ענערשער 17 פון 10 — 11 און פון 2—3

DR. MED. L. Pikielny

אוראלאג

ספעציעל־ארצט פאר נירן, בלאז און אורין־קראנקה.

NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4—7 אווענד.

לאדז, 19 מאי 1931

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 19 מאי 1931

דערלעבט צו זיין א פרעזידענט

אין פראנקרייך האט מען איצט געוועהלט א נייעם פרעזידענט פון דער רעפובליק. געוועהלט איז געווארען ה׳ דומער, וועלכער איז ביז איצט געווען פרעזעס פון סענאט, דורכגעפאלען איז ה׳ בריאן, טאקע דער בעריהמטער בריאן, וועלכען עס קען ממש א קינד אין וויג אין פראנקרייך און פון וועלכען עס רעדט יעדער מענש אין גאס, פון וועלכען עס שרייבט יעדער, וואס האלט נאר א פעדער אין האנד, און וועלכער קען גילטען אלס דער פאפולערסטער פאליטיקער אין דער וועלט. אט דער אריסטיד בריאן, וואס פיהרט אן מיט דער פראנצויזישער פאליטיק זייט יאהרען און וואס איז שטענדיג די ערשטע פיגור אין גענף אויף די זיצונגען פון פעלקער־בונד, ער איז דורכגעפאלען געגען א ה׳ דומער, וואס האט בישט די אלע מעלות, ער האט אבער איין מעלה וואס וועגט איבער די אלע מעלות, ה׳ דומער האט די מעלה, וואס קיינער קען איהם נישט.

עס קלינגט ווי א פאראדאקס, עס איז אבער א פאקט, אז צום פראנצויזישען פרעזידענט־שטוהל קומט מען צו, נישט דורך דעם ברייטען, רוישיגען טראקט, נישט מיט טומעל און רעש, נאר דווקא מיט א הינטער־געסעל, דורך א שטילען כמעט געהיימען גאנג. און דער ה׳ דומער קען די קונסט צו געהן מיט שטילע טריט, קיינעם חלילה נישט אנצוטרעטען, קיינעם נישט אויפצורעגען געגען זיך, אזוי איז ער אפגעגאנגען כמעט א לעבען, העכער זיבעציג יאהר האט ער אזוי דורכגעמאכט און צו 75 יאהר, ווען ער האט געמיינט, אז ער האט שוין אלץ דערגרייכט צו וואס ער האט נאר געקענט שטרעבען, האט מען איהם נאך אונטערגעטראגען דעם פרעזידענטען־שטוהל, זאל ער אויך פערזוכען דעם טעם פון אזא בענקעל, איידער ער געהט אוועק פון דער וועלט.

יא, עס איז א פאקט, אז בריאן איז דורכגעפאלען טאקע דערפאר, ווייל ער איז דער גרויסער פאליטיקער, דער גרויסער רעדנער, דער טריבון, דער מענש מיט א בולט׳ען כאראקטער, מיט אן אויסגעקריצטע פאליטישע פיזאנאמיע, אזעלכע מענשען אכטעט מען, מען האט פאר זיי מורא, מען גיט זיי אפ כבוד אבער מען וויל נישט זיי זאלען האבען די מאכט אין האנד, מען האט מורא פאר׳ן שכל, פאר׳ן וויסען, פאר׳ן טאלענט, אזא בריאן האלטען אפילו זיינע פריינד, האט נאך עפעס בעסערס צו טון ווי זיך אוועקצוזעצען אויפ׳ן ברייטען שטוהל און רעפרעזענטירען פראנקרייך, ער האט פאר זיך וויכטיגערע אויפגאבען, ער מוז בלייבען אויפ׳ן פראנט, ער מוז בלייבען אין דער קאמף־ליניע. פאר א פרעזידענט איז גוט א מענש א רוהיגער, א מיושב׳דיגער, אזא, וואס טשעפעט קיינעם נישט און קיינער האט איהם גאר נישט פארצעווארפען. ווייל ער האט קיינמאל קיינעם גאר נישט געטון, פשוט שוין דערפאר, ווייל ער האט נאך בכלל קיינמאל גאר נישט געטון.

אט דאס איז דער מוסר השכל, וואס מיר לערנען ארויס פון די וואהלען אין פראנקרייך. און דאס וואס עס איז דארט געשעהן אין ברייטען מאס־שטאב, קומט פאר זעהר אפט אין קלענערן מאס־שטאב. דער עולם פערשטעהט און פיהלט זיך גוט מיט דער מיטעלמעסיגקייט, מיט דעם, וואס דערהויבט זיך חלילה נישט איבער דער מאסע, אזא איינער קען אפט, ביי א גינסטיגער קאניונקטור, דערגרייכען דאס העכסטע. מען וועט איהם וועהלען פאר א שוטר, פאר א שופט, מען וועט אונטערדרוקען א שטוהל, כאטש ער ווייסט גאר נישט ווי מען זיצט אויף איהם. זאל ער אויך הנאה האבען, זאל ער אויך זיך קענען ריהמען, אז ער האט דערלעבט צו זיין א דאזאר, א פרנס, א מנהיג. דאגעגען וועט מען זיך שטארק נאך מיישב זיין אפצוגעבען א שטים פאר איינעם, פאר וועלכען אלע זענען מסכים, אז ער איז ראוי דערצו.

עס איז א פאראדאקס, אבער פון אזעלכע סתי־רות שטעלט זיך צוזאמען אונזער לעבען, מיר געהען זעלטען מיט׳ן גלייכען וועג. מיר פאלגען זעלטען דעם שכל הישר, געוועהנליך טוט מען קאפויער, מען טוט להכעיס דעם געזונדען פערשטאנד, א גאנצע וועלט איז געווען איבערצייגט, אז בריאן וועט זיין געוועהלט, ווייל ווער קען עס קאנקורירען מיט א מענשען, וואס האט אלע מעלות? עס ווייזט זיך אבער ארויס, אז די אלע מעלות העלפען גאר נישט, אז איין מעלה אז מען האט וועגט זי אפט איבער די אלע מעלות און די איינע מעלה איז: דאס קיינער קען איהם נישט, אט די מעלה האט געפעהלט בריאנען און זיין קאנקורענט האט איהר געהאט, איז ער טאקע געוועהלט געווארען...

ש. י. סטופניצקי.

שפאניעז גיט יודעז א סאטיספאקציע
אונזערע אלטע חשבונות מיט שפאניעז

אין אנ׳ארטיקעל, געווידמעט די בעציהונגען פון די יודען צו שפאניען, שרייבט ד"ר י. טהאן: „ווען א יוד רעדט, דענקט וועגען שפאניען, קאן ער זיך נישט בעפרייען פון איינדרוק, אז ער רעדט און דענקט וועגען עפיס א קרוב, וועלכער איז אמאל געווען זעהר נאהענט, ווי די אייגענע הויט, און דאן האט ער זיך דערווייטערט, ווייט אזוי, אז ס׳איז שוין נישטא קיין צוריקקעהר. ניין, אין דער נאהענט איז ער שוין מעהר נישטא דער קרוב, אבער דאך קאן מען וועגען איהם באין אופן נישט פערגעסען. מ׳איז זיך צוגעגנגען מיט איהם אין צארן און פון דער צושיידונג האט מען ארויס־געטראגען דעם טיפען איינדרוק פון מוראדיגער ממש אונמענשליכער עולה. נאך מעהר, אין מא־מענטען פון דער טראגישער צושיידונג האט מען אפילו געהאט אויף די ליפען א ברענענדיג ווארט פון קללה און בייזקייט, וואס איז געווען נאהענט צו האס, און דאך רופט יעדער ערינערונג ארויס א טיפען ציטער אין דער נשמה און א נישט-פער־ניכטבאר געפיהל פון דורכגעלעבטער גליקליכע און פריידיגער געמיינשאפטליכקייט. עס איז נאך ביים היינטיגען טאג פערהאן א גרויסע מאסע יודען אין דער גאנצער וועלט, וועלכע דענקען מיט בענקשאפט וועגען שפאניען".

ארומרעדענדיג ווייטער די גרויסע ענדערונגען, וואס זענען פארגעקומען אין שפאניען אין צוזאמענהאנג מיט דער איבערקערעניש, שרייבט ד"ר טהאן:

„אבער א געוויסע סאטיספאקציע איז אונז ערלויבט צו פיהלען, וואס אין דעם איצטיגען שפאנישען קאבינעט, וועלכער רעגירט און איז בערופען צו פיהרען דאס לאנד צו רוה און צו ארדענונג, זיצען אזש דריי אפשטאמיגע פון מאראנען אדער פון יודען. וואס בעדייט פאר אונז דער דאזיגער פאקט, וואס קאן ער בעדייטען? דאס איז א בעשטעטיגונג פון דעם אלטען אמת, אז ווער עס לעבט, קען נישט איין זאך דערלעבען. נאר ווער עס קומט אום, דער קען זיך נישט דערווארטען אויף קיין שום סאטיספאקציע. דאס לעבען ברענגט מיט זיך פיל אונגעמענליכקייטען ביטערקייט און אומגליק אבער צו טרעפט, אז עס ברענגט אויך ליכטיגעס און פריידיגעס. וועגען די דאזיגע דריי שפאנישע מיניסטארען דערצעהלט מען, אז זיי דערמאנען מיט שטאלץ זייער יודישע אפשטאמונג. מען שמועסט אויך, אז זיי ווילען אויף אנ׳אפיציעלען אופן אפשאפען דעם דעקרעט פון פערדינאנד׳ן און איינפיהרען פולשטענדיגע פרייהייט פון גלויבען. דאס וועט זיין פאר אונז א גרויסע סאטיספאקציע; דאס וועט בעווייזען, אז דאס שלעכטס אויף דער וועלט איז נישט אייביג... עס איז א שטארקע בעשטעטיגונג פון דעם אייביגען יודישען אפטימיזם דער פאקט, וואס אויך שפאניען טרעט אריין אין קרייז פון די פרייע פעלקער, וואו די מענשליכקייט וואקסט און פערטיפט זיך.

נאקעטע מענשעז אויף דער סצענע
א פריהמארגעז פאר׳ן קולט פון נאקעטעז קערפער

דער קולט פון נאקעטקייט ווערט אין איי־ראפא אלץ מעהר און מעהר פארשפרייט. נאכען פאריז, א שטייגער, געפינט זיך א קאלאניע, וואו די איינוואוינער, אנהענגער פון דער נאקעטקייט־קולטור, געהען ארום גאנצע טעג אין אדם הראשון׳ס קליידער. בעזונדערס האט זיך די קולטור פון נאקעטען קערפער לעצטענס פערשפרייט אין דייטש־לאנד. דארט געהען ארויס פיל זשורנאלען, וועלכע פראפאגאנדירען די בעפרייאונג פון מענשליכען קערפער פון דער לאסט פון קליידונג. עס זענען פאראהאן פיל קלובען און געזעלשאפטען, וואס זייערע מיטגלידער פיהרען דורך פראקטיש די לעהרע פון נאקעטקייט. זיי ארדענען אין פראפאגאנדע־ארויסטרעטונגען, וואו די מיטגלידער בעווייזען זיך אין זייער גאנצער נאקעטער געשטאלט.

מיט עטליכע טעג צוריק איז אין בערלין איינגעארדענט געווארען „א פריהמארגען פון נא־קעטען קערפער". דער גרויסער זאל פון שוישפיל־הויז איז געווען איבערפולט איבער די ברעגעס, ווייל קיין נייגיריגע צו זעהן דעם שפעקטאקל האט נאטירליך נישט געפעהלט אין בערלין. צו־ערשט האט זיך אויף דער עסטראדע בעוויזען פראפעסאר אדאלף קאך, דער לייטער פון דער סאציאל-פעדאגאגישע שול פאר קולטור פון שעהנ־קייט. ער האט געהאלטען א פארטראג וועגען דער וועלט-אנשויאונג, וואס איז געבויט אויפ׳ן קולט פון נאקעטען קערפער. דאן איז אויף דער סצענע ארויסגעלאפען א מיידעלע איינגאנצען א נאקעטע. נאך איהר א צווייטע, דאן עלטערע און עלטערע ביז עס האבען זיך בעוויזען יונגע פרויען און מיידלעך איינגאנצען ווי די מוטער חוה אנגעטון. נאך זיי האבען זיך בעוויזען אויף דער סצענע נאקעטע יונגלעך, בחורים און מאנספערשוינען.

פראפ. קאך האט זיך אוועקגעזעצט ביים קלאוויר און גענומען שפילען א מארש און אונטער די טענער פון דעם מארש זענען די נאקעטע מענ־שען ארומגעגאנגען אהין און צוריק איבער דער סצענע. דער טעמפא פון מארש איז וואס ווייטער געווארען אלץ שנעלער ביז דער נאקעטער עולם איז שוין פשוט ארומגעלאפען איבער דער ביהנע.

קאך האט דאן גענומען שפילען א וואלץ און ביי די קלאנגען פון וואלץ האבען זיך אנגעהויבען נאקעטע טענץ.

נאטירליך האבען זיך די יונגע און שעהן געבויטע געהאלטען פון פארענט און די נישט אזוי געראטענע האבען זיך בעהאלטען הינטער די ערשטע. דאס פובליקום איז געווארען אלץ מעהר צוהיצט פאר ענטציקונג און פאר די אנהענגער פון נאקעטקייט איז איינגעארדענט געווארען א שטורמישע אוואציע. דער ספעקטאקל האט זיך געצויגען גאנץ לאנג, ווייל דער פערזאמעלטער עולם האט זיך גארנישט געוואלט שיידען מיט די פרייוויליגע ארטיסטען און האט געהאלטען אין איין פאדערען צו ביסירען.

פראנציסקא פערער—איינער פון די קרבנות פון דער ארונטערגעזעצטער שפאנישער מאנארכיע

צווישען די אומצעהליגע קרבנות פון דער בלוטיגער שפאנישער מאנארכיע, וועלכע איז איצט ארונטערגעווארפען געווארען, איז געווען דער בעריהמטער פרייהייטס־קעמפער און ערציהער, פראנציסקא פעדער, וועלכער איז דערשאסען געווארען אין דער פעסטונג פון מאנטכואיטש, דעם 12־טען אקטאבער 1909.

עס איז מערקווירדיג, ווי דער גייסט פון פערערן האט פערפאלגט אלפאנזאן פון דעם ערשטען טאג, וואס ער איז געקרוינט געווארען אלס קעניג פון שפאניען ביז ער האט פערלוירען די קרוין און האט געמוזט אוועק אין גלות. טראץ דעם, וואס דירעקט האט זיך פערער אין דער פאליטישער רעוואלוציאנערער בעוועגונג נישט בעטייליגט, האט די רעגירונג און די קאטוילישע קירך, וועלכע איז געווען די גאנצע מאכט אין שפאניען, אויף וועלכער דער טראן האט זיך געהאלטען, מעהר מורא געהאט פאר פערערן און איהם מעהר געהאסט, ווי זיי האבען מורא געהאט פאר די דירעקטע פיהרער פון דער רעוואלוציע. ביי יעדער געלעגענהייט האט די שפאנישע רעגירונג געזוכט צו מאכען א בלבול און ערמארדען פערערן. אבער אהן ערפאלג. ביז זיי האבען זיך געמוזט בענוצען מיט א קריגס־געריכט, וואו דער אנגעקלאגטער האט נישט קיין געלעגענהייט זיך צו פערטיידיגען, וואו די ריכטער זענען אפיצירען פון דער ארמיי, וועלכע צערעמאניען זיך נישט מיט׳ן לעבען פון א מענשען; פון וועלכען די רעגירונג וויל פטור ווערען. בלויז דורך אזא געריכט איז זיי ענדליך געלונגען צו פער־אורטיילען פעדערן און איהם דערשיסען.

פעדערס איינציגער פערברעכען איז בעשטאנען אין דעם, וואס ער האט געזוכט ארויסצורייסען די קינדער־ערציהונג פון די הענד פון די גלחים און איינפיהרען פרייע וועלטליכע שולען. ער האט געגלויבט, אז בלויז דורך ערציהען דעם יונגען דור אין א פרייהייטליכען גייסט, קען מען בעפרייען די מענשהייט פון אונטערדריקונג און שקלאפעריי. פערער האט נישט געגלויבט אין געוואלדטאטען, אפילו נישט אין א געוואלדזאמע רעוואלוציע.

פערער האט דעריבער געווידמעט זיין גאנצען לעבען דער קינדער־ערציהונג. ער האט, מיט דער הילף פון פריינד און אנהענגער, געעפענט עטליכע און פופציג פרייע שולען אין די ארבייטער־קווארטאלען פון א צאהל שפאנישע שטעט. די דאזיגע טעטיגקייט זיינע האט אריינגעווארפען די גלחים און די רעגירונג אין טויט־שרעק, און זיי האבען בעשלאסען צו פערניכטען איהם מיט זיינע שולען אום יעדען פרייז.

די ערשטע געלעגענהייט דערצו האבען זיי בעקריגען ביי דער קריינונג פון אלפאנז דעם 13.

פון ש. פארבער.

דעם לעצטען קעניג פון שפאניען אין יאהר 1906, ווען א רעוואלוציאנער, מאראל האט געמאכט א פערזוך צו טויטען דעם קעניג דורך א באמבע. די באמבע האט בלויז דערהרג׳עט א פערד. דעם קעניג האט עס נישט געשאדט. מאראל איז אנטלאפען און איז נאכדעם געכאפט געווארען. איידער פאר דערוואקסענע. פערערס איינפלוס איז געוואקסען נאך זיין אנטלויפען, איז אויך געכאפט געווארען און איז אפגעקומען מיט עטליכע יאהר געפענגניש. ווען אבער, אין פערבינדונג מיט דעם אטענטאט איז ארעסטירט געווארען פראנציסקא פערער, האבען די פראקוראטארען פון דער רעגירונג און די גלחים געפאדערט פאר איהם טויט־שטראף. דאס האט זיך זיי נישט איינגעגעבען, עס האט זיך אויפגעהויבען א שטורמדיגער פראטעסט איבער דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט. דער פראטעסט פון ד״ר יגרעסטע מענער פון יענער צייט, ווי אנאטאל פראנס, ערנסט העקעל און אנדערע האבען געצוואונגען דער שפאנישער רעגירונג איהם צו געבען אנ׳עפענטליכען פראצעס. די יורי האט איהם ריינגעוואשען און פרייגעשפראכען.

דורך דעם יאהר, וואס ער איז געזעסען אין תפיסה האבען זיך די פערער־שולען געשלאסען. אזוי שנעל, אבער ווי פערער איז ארויס אויף דער פריי, האט ער זיך ווידער אריינגעווארפען אין דער ארבייט נאך מיט מעהר ענערגיע. די צאהל שולען האבען זיך פערגרעסערט. ער האט אויך געעפענט אווענד־שולען און א פאלקס־אוניווערזיטעט פאר דערוואקסענע. פערערס איינפלוס איז געוואקסען און מיט איהר צוזאמען איז געוואקסען די ענטשלאסענהייט פון דער רעגירונג און די גלחים איהם צו פערניכטען.

די געלעגענהייט דערצו האבען זיי געקריגען אין יאהר 1909. אין יענעם יאהר איז פארגעקומען אנ׳אויפשטאנד פון דער בעפעלקערונג פון בארצעלאנא און פון דער גאנצער פראווינץ געגען דער רעגירונג. דער אויפשטאנד איז אונטערדריקט געווארען. א מאסע מענשען זענען ארעסטירט געווארען אלס אנטיילנעהמער אין דעם אויפשטאנד. דא האט די רעגירונג דערזעהן א געלעגענהייט פטור צו ווערען פון פערערן מיט זיינע פרייע שולען. פערער איז ארעסטירט געווארען אלס אנפיהרער פון דעם אויפשטאנד.

פערער איז אבער געווען אזוי אומשולדיג, דער בלבול איז געווען אזוי אויגען־רייסענד, אז אפילו אויף דעם מיליטערישען געריכט האט די בלוטיגע שפאנישע רעגירונג זיך מורא געהאט צו פערלאזען. די גלחים האבען אפען אריינגעשיקט א פעטיציע צום פרעמיער־מיניסטער, אויפפאדערענדיג איהם צו זוכען די שולד אין דעם אויפשטאנד און אין די רעוואלוציאנערע געפיהלען פון דער בעפעלקערונג ביי דעם גרינדער און אויפהאלטער פון די מאדערנע שולען. דער מיניסטער האט זיי דאס פערשפראכען, און ער איז געווען ענטשלאסען דאסמאל נישט ארויסצולאזען דעם שונא פון דער רעגירונג און פון דער קאטוילישער קירך פון זיינע הענד א לעבעדיגען.

אלע עדות פאר דער פערטיידיגונג האט די פאליציי איינגעשפארט אין טורמעס.

דער פראצעס איז געפיהרט געווארען אזוי שענדליך, אז אפילו דער מיליטערישער פערטיידיגער, דער יונגער אפיציר, האט עס נישט געקענט מעהר אריבערטראגען, און ער האט פראטעסטירט געגען דער שענדליכער קאמעדיע. דאס אלעס האט אבער נישט געהאלפען. די ריכטער האבען געפונען פערערן שולדיג אין פיהרען דעם אויפשטאנד און זיי האבען איהם פעראורטיילט צום טויט.

דעם 12־טען אקטאבער 1909, איז פערער דערשאסען געווארען אין פעסטונג און איז טאקע דארטען בעגראבען געווארען צווישען די קברים פון אלערליי פערברעכער.

דער מארד פון פערערן האט אויפגעטרייסעלט די גאנצע ציוויליזירטע וועלט. פערערס נאכפאלגער אין שפאניען האבען אנגעהויבען א קאמף צו בעווייזען פערערס אומשולד. דריי יאהר האט דער קאמף געדויערט, ביז אין יאהר 1912 איז דער העכסטער מיליטערישער ראט פון שפאניען געווען געצוואונגען צוצוגעבען, אז קיין איינציגער געוואלד־אקט האט נישט געקענט בעוויזען ווערען, אז פערער זאל האבען בעגאנגען אדער פעראורזאכט דירעקט אדער אונדירעקט.

דער העכסטער מיליטערישער ראט איז אויך געצוואונגען געווארען צוריקצוגעבען דאס אייגענטום פון די שולען, וואס איז געווען פערשריבען אויף פערערס נאמען און וואס די רעגירונג האט קאנפיסקירט.

אזוי האט דער נאבעלער מארטירער געקעמפט געגען דער שענדליכער הערשאפט פון אלפאנזא דעם לעצטען, פון דער ערשטער מינוט, ווען ער איז ארויף אויפ׳ן טראן ביז ער האט פערלוירען דעם טראן און די קרוין און איז געצוואונגען געווארען זיך ארויסצוגנב׳ענען פון פאלאץ דורך א הינטער־טיר און אנטלויפען פון לאנד. די רעגירונג האט געטויטעט דעם נאבעלען פרייהייטס־קעמפער און ערציהער, אבער זיין גייסט האט איהר איבערגעלעבט און געהאלפען פערניכטען די בלוטיגע רעגירונג.

Dr. med. **J. Lubicz**

כירורג - ארטאפעד

Gdańska 28, tel. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

איינענע פראצאזאניע פון וועמלכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: הקלשדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענט און פיס, גארסעטען א. ז. וו.

מען אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכמיטאג.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 19 ג׳ סיון תרצ״א

מאי
זון־אויפגאנג 3.45
זון־אונטערגאנג 7.29

ווער וועט בעקומען שטיצע
פאר די גערופענע צו די מיליטער־איבונגען?

דער מאגיסטראט איז צוגעטראטען צו די אר־בייטען, וואס האבען א שייכות מיט׳ן אויסצאהלען די אונטערשטיצונגען פאר די משפחות פון די גערו־פענע אויף די היי־יאהריגע רעזערוויסטען־איבונגען.

צו בעקומען שטיצע זענען בערעכטיגט: די פרוי פון רעזערוויסט, די קינדער זיינע, געזעצליכע און אומגעזעצליכע, ווי אויך שטיפקינדער אויב זיי האבען נישט קיין גענוגענדען אויפענטהאלט, און זענען נאך נישט אלט קיין 16 יאהר, אדער 24 יאהר אין פאל פון לערנען זיך. חוץ מזה זענען בע־רעכטיגט צו דערהאלטען שטיצע עלטערן חתונה־געהאטע, אדער נישט־חתונה־געהאטע מוטערס, מינ־דעריעהריגע, נאהענטע קרובים, געזעצליכע קינדער, אדער עלטערן פון א נישט־חתונה־געהאטער מוטער די שטיצע ווערט געגעבען נאר אין פאל ווען דער אויפענטהאלט פון די פערזאנען איז דורכ׳ן אוועק געהן פון זייער קרוב אויף די איבונגען, בעדראהט און ווערט אויסגעצאהלט בלויז פאר דער צייט, וואס דער רעזערוויסט דינט. אויב אין משך פון זיין דינען פאלען אפ די סיבות פון ארויסגעבען שטיצע — ווערט די שטיצע ממילא צוריקגעצויגען.

אזוי איז עס אין פאל, ווען א מיטגליד פון דער געשטיצטער משפחה שטארבט אוועק, אדער פאהרט אוועק קיין אויסלאנד. די גרויס פון דער שטיצע איז אפהענגיג פון דער צאהל משפחה־מיט־גלידער, און בעטרעפט פון 60 גראשען אן מיט א לען א דאקומענט, אז דער גערופענע געפינט זיך לען א דאקומענט, אז דער גערופענער געפינט זיך אויף איבונגען. אזעלכע דאקומענטען וועלען ארויס־געבען אנפיהרער פון די פארמאציעס, וואו די רע־זערוויסטען וועלען דינען.

די ביכער פון דער לאדזער האנדעלס-באנק
פון די יאהרען 1927 און 1928 זענען טאקע פערברענט געווארען

די פראגע וועגען באנקראט פון דער האנדעלס־באנק הערט ווייטער נישט אויף צו זיין אקטועל

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האבען זיך אויף דער פערזאמלונג פון די קרעדיטארען, וואס איז פארגעקומען פערגאנגענעם שבת, פערשפרייט קלאנ־גען, אז די ביכער פון דער באנק פון די יאהרען 1927 און 1928 זענען פערניכטעט געווארען.

צוליב דעם האט דער פעראיין פון די קרעדי־טארען זיך אנגעהויבען צו בעמיהען ביי די מאס־געבענדע פאקטארען, כדי פעסטצושטעלען די ריכ־טיגקייט פון די דאזיגע קלאנגען. די קלאנגען האר בען זיך דאך ארויסגעוויזען פאר ריכטיג, ווייל שוין בעת די מיניסטעריאלע קאמיסיע האט אדורכגע־פיהרט די קאנטראל אין דער האנדעלס־באנק, האט די דירעקציע נישט צוגעשטעלט די ביכער פון די דערמאהנטע יאהרען. פערטיידיגענדיג זיך, דערמיט, וואס די ביכער זענען גע׳גנב׳עט געווארען. ביי די ווייטערדיגע אויספארשונגען האט זיך ארויסגע־שטעלט, אז די ביכער זענען ווירקליך פערברענט געווארען.

צוליב וואס דאס איז געטון געווארען איז הער־ווייל נישט בעקאנט.

ווייטער דערוויסט מען זיך, אז אין די באנק אפעראציעס פון די יאהרען 1923, 1924, 1925, 1926 און 1929 געפינען זיך א רייה „בלינדע“ קאנ־טאס. בעזונדערס ווארפט זיך אין די אויגען די קאנטא פון א געוויסען אונבעקאנטען העלד קאוואל־סקי, וועלכער האט אויף די באנק אפעראציעס גע־מאכט א גרויסען פערמעגען.

דער דאזיגער קאוואלסקי זאל זיין איינער פון די העכערע באנק־בעאמטע, אויך דער וויצע־די־רעקטאר קאלינאווסקי האט געהאט א גאנצע רייה קאנטאס צוזאמען מיט זיינע פאמיליען־מיטגלידער

ווייטער שמועסט מען צווישען די קרעדיטא־רען, אז די מיטגלידער פון אויפזיכטס־ראט בידער־מאן, אסער, ענדער און פעטערס האבען אונטערגע־שריבען די בילאנסען, הגם זיי האבען געוואוסט, אז די בילאנסען ענטשפרעכען נישט דער ווירקליכקייט. דער אויפזיכטס־ראט האט געזאלט וויסען, אז די חובות, וואס די באנק איז שולדיג געוועזען די ענגלי־שע פינאנסיסטען זענען נישט אנגעוויזען געווארען אין בילאנס. ערשט ווען מ׳האט ערקלערט דעם באנק ראט זענען די פאזיציעס אריינגעטראגען געווארען אין די ביכער.

דער פעראיין פון די קרעדיטארען האט דערי־בער בעשלאסען זאנצונעהמען שריט, אז ס׳זאלען צוגעצויגען ווערען צו פעראנטווארטליכקייט די אלע, וועלכע האבען איינגעפיהרט אין א טעות די עפענט־ליכע מיינונג און אזוי ארום בעקומען דעפאזיט־קא־פיטאלען. דער פעראיין וויל זיך אויך בעמיהען, אז ס׳זאל סעקוועסטריט ווערען דאס פריוואט־פער־מעגען פון די מיטגלידער פון אויפזיכטס־ראט.

דער נעכטיגער שטרייק
פון אויטאבוסען און טאקסובקעס

(ב) נעכטען איז פארגעקומען דער פראטעסט־שטרייק פון די בעזיצער פון אויטאבוסען און טאק־סובקעס, מחמת די צו גרויסע שטייערן, וואס זענען אויף זיי ארויפגעלייגט געווארען. דער ענין איז נישט אדורך אהן מיספערשטענדענישען, מחמת זיי־ניגע אויטאבוס־ און טאקסובקע־בעזיצער האבען נישט געוואוסט וועגען דעם שטרייק, און די פער־אינטערעסירטע האבען געמוזט ביי זיי ענערגיש אינ־טערווענירען, זיי זאלען אויספיהרען דעם אנגענו־מענעם בעשלוס. היינט וועלען די פערבאנדען אי־בערשיקען צו די ענטשפרעכענדע רעגירונגס־פאק־טארען א בעריכט וועגען דעם פערלויף פון שטרייק מיט דער אויפקלערונג פון די סיבות, וואס האבען די פראטעסט־אקציע ארויסגערופען.

אויפרוף
צו אלע איינוואוינער!!!

אין דעם שווערען קאמף וועגען עקזיסטענץ רופען מיר אלע אנטיילצונעהמען אין דער יעצטיגער מלוכה־לאטעריע!

אונזער לאס אלס דער איינציגער אנזאגער פון גליק און וואוילשטאנד דארף זיין אין דעם בעזיץ פון יעדען יודען!

ס. יאטקא,
פיעטריקאווער 22
פיעטריקאווער 66
פאביאניץ פל. דאמבר. 3.

דאס גליק איז שטענדיג מיט אונזערע שפילערס!

פרייז פון א 1/4 לאס נור 10 זל.

היינט ציהונג!

פאבאר פון יאהרגאנג 1910

היינט, דינסטאג, שטעלען זיך:

פאר דער פאבאר־קאמיסיע, נומער 1
(זאקאנטנע 82)

מענער פון יאהרגאנג 1910, וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 3 פאליציי־קאמיסאריאט, די פאמיליען־נעמען פון וועלכע עס הויבען זיך אן מיט די אותיות:

S.

פאר דער פאבאר־קאמיסיע, נומער 2
(אגראדאווא 34)

די, וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 7־טען קאמי־סאריאט — מיט די אותיות:

G L

פאר דער פאבאר־קאמיסיע, נומער 3
(על. קאשטשושקי 21)

פאבאראוועצעס פון 1909 קאטעג. B פון 9 קאמי־סאריאט מיט די אנפאנגס־אותיות:

R S Sz Sch Ś T U W Z Ż

און די פאבאראוועצעס פון 1909 קאט. B פון 11 קאמיסאריאט מיט די אותיות:

A B C D E F G H Ch I J K L Ł M N O P

א פאליטישער ארעסט

(א) פאליציי האט נעכטען ביי זאכאדניע 37 ארעסטירט דעם 19־יאהריגען היעראנים מיעטשיס־לאוו וואלסקי פון ווארשא, וועלכער איז שוין געזע־סען אין טורמע פאר קאמוניסטישע טעטיגקייט. מ׳האט ביי איהם געפונען א מויזער־רעוואלווער מיט 2 קוילען און פערשידענע קאמפראמיטירענדע דאקומענטען.

אפטייקען
היינטיגע נאכט־דיזשורען.

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: א. פאטאש (פלאצקאשטשעלני 10), א. בארטמוס (פאמארסקא 12), ע. מילער (פיעטרקאווער 46), מ. עפשטיין (פיעטרקאווער 225), ז. גארטשיצקי (טשיעזר 59), ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 50).

זעלבסטמארד פון אן אומגליקליכען קעלנער

(2) א קעלנער פון „טיוואלי“, דער 57 יאה־ריגער יוזעף וואוכאלסקי האט א לענגערע צייט געקרענקט אויף א שארפען רעוומאטיזם. אזוי ווי ער האט נישט געהאט קיין מיטלען צו היילען זיך, האט דאס חולאת שטארק פיאגרעסירט. דאס האט שטארק פערביטערט דאס לעבען פון דעם ארימען קעלנער, וועלכענס געדופ עס צווינגט א סך ארומ־צוגעהן. היינט געה ארום, אז די פיס האלטען אין איין ברעכען!

האט זיך דער קעלנער מישב געווען און נעכטען פארטאג אויסגעטרונקען א פלאש שוועבעל־זויער. אין א שווערען מצב האט איהם פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל ארוי.

היינט און פאלגענדע טעג!
קלאנג־פילם־מייסטערווערק
פונ׳ם קעניג פון די רעזשיסערן
Cecil B. De Mille;

„דינאמיט“

דראמע פון שטארקע איינדריקען פון ליבע און עראטיזם. טראגישע פאסירונ־גען פון א יונגער מיליאנערקע. חופה מיט א פער׳משפט׳ען. קאמף וועגען מ ליאנען

אין די הויפטראלען:

CONRAD NAGEL
JULJA FAY
KAY JOHNSON

אנהויב אין געוועהנליכע טעג 5 ואכטיטאג שבת, זונטאג און יום־טוב 2 בייטאג

פאפולערע פרייזען.

הכנות צו די קהלה־וואהלען אין לאדז

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער הויפט־וואהל־קאמיסיע ביי דער יודישער קהלה. נאכדעם ווי ס׳זענען ענטגילטיג בעשטעטיגט געווא־רען נאך עטליכע קאנדידאטען־ליסטעס איז בעשלא־סען געווארען, אז אין די טעג פון די וואהלען זאלען טעטיג זיין 21 וואהל־ביוראס, וואו מען וועט קענען אפגעבען די שטימען, יעדע וואהל־קאמיסיע וועט בע־שטעהען פון 6 מיטגלידער.

מארגען וועלען די פערשידענע ריכטונגען צור־שטעלען קאנדידאטען אין די וואהל־קאמיסיעס.

* * *

די וואהל־קאמפאניע צו דער יודישער קהלה לאזט זיך שוין שטארק מערקען אויף דער יודישער גאס. פון טאג צו טאג שטייגט דער אינטערעס צו די וואהלען. די ברייטע יודישע שיכטען הויבען אן צו פערשטעהען, אז עס האנדעלט זיך וועגען איינע פון די וויכטיגסטע פראגען אין יודישען לעבען, וועלכע איז נוגע צוגלייך אלע יודישע קרייזען. די פערשידענע וואהל־קאמיטעטען גרייטען זיך שטארק צו דער ענטשיידענער וואהל־שלאכט, וואס דארף פארקומען איבערמארגען מיטוואך דעם 27. ה. ח. אין אונזער שטאט.

בעזונדערס ריהרעוודיג אין דער היגזיכט איז דער ציוניסטישער וואהל־קאמיטעט (ליסטע נומער 12), וועלכער גרופירט ארום זיך די יודיש־נאציא־נאלע עלעמענטען פון דער שטאט. דער דאזיגער וואהל־קאמיטעט פיהרט אן א זעהר אינטענסיווע פראפאגאנדע־ארבייט דורך וואהל־פערזאמלונגען, וואהל־אויפרופען א. א. וו. אין וועלכע עס ווערען פארמו־לירט די פאסטולאטען פון ציוניסטישען וואהל־קאמי־טעט און עס ווערט גערופען צו שטימען פאר דער ליסטע 12.

* * *

היינט דינסטאג 8 אווענד קומט פאר 2 גרויסע וואהל־מיטינגען פון פא״י. 1) גייערס ראיאן פיעט־ריקאווער 294 (קלייןהענדלער זאל), 2) אין אייגע־נעם לאקאל פון פא״י ווסכאדניא 66.

מארגען מיטוואך אין זאל אייראפעיסקי זגער־זשער 17 מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען די ה״ה ד. ה. זילבערשטיין, פרנס י. צעדערבוים, ראטמאן י. בילויער, דוד באמאטץ, רעד. פעליק לאנדענבערג, לייבל שטשעקאץ, נ. נוסבוים א. א.

* * *

נעכטען איז פארגעקומען א פערזאמלונג אין פליישער מייסטער פעראיין פעטריקאווער 24, ווי מיט א רעדע וועגען די איצטיגע קהלה וואהלען איז ארויסגעטרעטען דאזאר, ה׳ ח. קאמינסקי, וועלכער האט גערופען צו שטימען פאר דער ליסטע פון צענטר. יוד. האנדווערקער פערבאנד פאלודניאווא 4 פאר דער ליסטע 17. די פערזאמלונג האט בעשלא־סען צו שטימען פאר דער דאזיגער ליסטע.

* * *

(—) די שטעטישע סטאראסטווע טיילט מיט, אז אלע פארוואהל־פערזאמלונגען אונטערליגען די אלגעמיינע פארשריפטען וועגען פערזאמלונגען, און דעריבער מוז מען וועגען יעדער פארוואהל־פערזאמ־לונג מעלדען אין דער שטעטישער סטאראסטווע 48 שעה פאר דער פערזאמלונג.

לאדזער יודישער קאמעראל־טעאטער

אלעע 1־טער מאי 2 (גיי רעמאנטירט) דירעקטאר: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען פון דוד הערמאן־טעאטער

מיט׳ן אנטייל פון פרעמיער פון דער ווילנער טרופע
יוסף קאמען

היינט, דינסטאג, ד. 19־טען מאי, 9 אווענד פרעמיערע!

„יאנקל דער שמיד“

קאמעדיע אין דריי אקטען פון דוד פינסקי.

אינסצעניזאציע און רעזשי: דוד הערמאן. קאמעדיע אין 3 אקטען פון ד. פינסקי.

ר׳ אהרן — — — —	יעקב קורלענדער	יאנקל דער שמיד, זייער זוהן	יוסף קאמען
פרומע, זיין ווייב — —	בת־שבע	רפאל וואכערניק — —	זלמן הירשפעלד
טאמארע, זייער פלימעניצע	דינה קעניג	רבקה, זיין ווייב — —	רבקה נערה
שמחה, א בעל־עגלה — —	יחיאל ראכאוו	חיים פסח, א שרכן — —	דור בירנבוים
מאריטשע, זיין ווייב — —	באשע קאהאן	ירחמיאל, א גוועלן — —	***

אינסצעניזאציע און רעזשי: דוד הערמאן. מוזיק: פראפ. שפערבער.

דעקאראציעס און קאסטיומען: יוסף שליוניאק. אדמינ. לייטער: א. נאריעלאוו

בילעטען צו בעקומען אין קאנדיטארייי פון ה׳ ראשגאלד (פיעטריקאווער 38) און פון 6 א זייגער אווענד — אין דער קאסע פון טעאטער.

אונפארטייאישקייט פון די רעליגיאנס-זעלבסטפערוואלטונגען

די פאליטישע פארטייאישקייט האט ארומגע-כאפט ביי אונז א גאנצע רייהע געביטען, וועלכע דארפען ביי נארמאלע בעדינגונגען פון זיי אויסגע-שלאסען ווערען.

נישט בעגרעניצענדיג זיך צו זייער אייגענטלי-כען טעטיגקייטס-געביט, וואס איז די מלוכהשע פאר-לאמענטארע רעפרעזענטאנץ, סיים און סענאט — בעמיהט זיך די פאליטישע פארטייען פון זייער שטאנדפונקט ; ויס, צו ווירקען אויף די טערי-טאריאלע זעלבסטפערוואלטונגען און אפילו אויף די רעליגיעזע.

ס'איז זעהר לייכט צו בעגרינדען, אז די באמת נוצליכע טעטיגקייט פון די קהלות האבען נישט קיין שום געמיינזאמעס מיט פאליטיק — און דאס פאלי-טיקירען אין די מאכט נישט לייכטער די קהלות זייער טעטיגקייט, נאר פערקעהרט בעשווערט נאך דאס רעאליזירען פון זייערע ווירקליכע צילען.

אלע רעליגיאנס-גמינעס, בעזונדערס די יודישע רעליגיעזע געמיינדע איז בערופען צו פערוואלטען מיט פראגען פון רעליגיעזער קולטור, רעליגיעזע איינריכטונגען, ווייטער געהער צו איהרע אויפגאבען די קולטור און בעזונדערע ארבייט און סאציאלע שוץ לטובת די מיטגלידער פון דער רעליגיעזער קהלה.

ס'איז שווער לאגיש צו בערעכטיגען, אז אין די דערמאהנטע אויפגאבען זאל מען אנווענדען וועלכע ס'איז פאליטישע אנשויאונגען, פערקעהרט : מ'דארף נישט בעווייזען אז נאר די פאליטישע אביעקטיווי-טעט, די אונפארטייאישקייט גיט די גאראנטיע :

1) פון גלייכען געניסען פון אלע מיטגלידער פון די רעליגיעזע קהלות פון דער טעטיגקייט פון דער קהלה.

2) גלייכער בעלאסטונג לויט דער מעגליכקייט צו רעאליזירען די צילען פון דער קהלה.

די גאנצע טעטיגקייט פון דער יודישער קהלה דארף און מוז זיך אויסדריקען אין 2 פרינציפען : 1) רעאלע ארבייט פאר די מיטגלידער פון דער קהלה אין דער מלוכה און 2) אביעקטיווע שוץ איבער דער יודישער בעפעלקערונג אהן שום אונטערשיד.

מ'דארף נישט בעווייזען אז דאס געהעריגע פונקציאנירען פון דער יודישער קהלה איז א זאך פון אונגעהויערער וויכטיגקייט פאר דער יודישער בעפעלקערונג און אויך פאר דער מלוכה, מיט דעם בעוואוסטזיין און פאר די דערמאהנטע צילען איז געשאפען געווארען דער יודישער אונפארטייאיש-ווירטשאפטליכער בלאק, וועלכער רוקט ארויס אלס זיין הויפט-לאזונג צו די יטאהענטע וו...ען פון דער יודישער קהלה — די אונפארטייאישקייט אין דער קהלה ! די פארשטעהער פון בלאק אין דער קהלה וועלען ארבייטען אויף דעם געביט אונטער דער לאזונג פון אונפארטייאישקייט און וועלען זיך בעמיהען צו קאנצענטרירען ארום זיך אויך די פארשטעהער פון אנדערע ריכטונגען, וועלכע זיינען גרייט אין דער ארבייט אפצוזאגען זיך פון פאליטיק און פארטייאישקייט, האבענדיג אין זין נאר די טובה פון די מיטגלידער פון דער קהלה.

ראט פון יודישען אונפארטייאיש-ווירטשאפטליכען בלאק.

אַ יודיש מיידעל ענטלויפט
פון איהרע עלטערען צום שמד
זי האט אבער חרטה און קעהרט צוריק צו איהר פאטער

שטעהט א יוד אין ראבינאט און דערצעהלט פאלגענדע אונגלויבליכע געשיכטע :

מיט עטליכע וואכען צוריק איז פלוצלונג בעלם געווארען זיין איינציגע טאכטער חנה'לע, ער איז נישט קיין לאדזער נאר וואוינט אין שטעטעל פושע-ראוו, מען קען זיך פארשטעלען דעם טומעל וואס דאס פערשווינדען פון אזא מיידעל האט ארויסגע-רופען, נאך דערצו אין אזא יודיש פראווינץ-שטעטעל וואלט ער כאטש אין עפעס חושד געווען זיין טאכ-טער, אז זי האט עסקים מיט נישט איהרס גלייכען אדער עפעס עהנליכעס. נאר דער פאל איז נישט גע-ווען, דאס מיידעל האט זיך געפיהרט ארענטליך און אנשטענדיג, דער פאטער האט געוואוסט פון יעדען איהר טריט און געוואוסט וואוהין און מיט וועמען זי געהט.

וואס איז געווען צו טון ? קיין פרעמדען מענ-שען האט מען די לעצטע צייט אין שטעטעל אויך נישט געזעהען, קיין שייגעץ פון שטעטעל האט אויך נישט געפעהלט, איז נישט אנדערש, אז מיט דעם מיידעל האט עפעס אן אומגליק פאסירט, האט מען אנגעהויבען צו זוכען, מיטגעטיילט דער פאליציי, אבער אהן שום ערפאלג, חנה'לע איז ווי אין וואסער אריין.

דערווייל איז אוועק א טאג, נאך א טאג, די מאמע איז קראנק געווארען פאר צרות, דער טאטע איז גרוי געווארען, זיצט מען און מען ווארט, אבער איינ .קול, מען ווייסט נישט וואו דאס מיידעל איז.

מיט אמאל דאס איז געווען דעם לעצטען פריי-טאג, איז געקומען צו דעם פאטער פון דער .....שוואונדענער טאכטער יואל ג., דער פאסט-טרעגער און געבערענגט א בריף, ווי נאר יואל האט געעפענט דעם בריף איז ער שיער נישט געפאלען אין חלשות. דער בריף איז געווען פון חנהלען. אבער די פרייד איז געווען א קורצע, איג'ם בריוועלע איז געווען גע-שריבען מיט חנהלעס אייגענער האנד : „איך וויל מעהר נישט זיין מיט אייך, אייער גאט איז נישט מיינער, אייער גלויבען איז נישט מיינער", מעהר נישט. דער פאסט-שטעמפעל האט געוויזען, אז דער בריף קומט פון לאדז.

פערשטעהט זיך, אז יואל האט נישט פער-ברענגט קיין איין מינוט און איז אוועקגעפאהרען מיט זיינס א ברודער קיין לאדז, נישט וויסענדע וואוהין און צוליב וואס, די ערשטע זאך וואס ער האט געטון איז געווען דאס וואס ער איז געגאנגען אין אלע פאראפיעס און געפרעגט, צי האט זיך נישט געמאלדען צום שמד זיין טאכטער, אין ערגעץ האט מען איהם אבער נישט געקענט געבען קיין ענטפער.

דערווייל איז נאך פזשיכאוו אנגעקומען נאך א בריוועל פון חנהלען, דארט האט זי געשריבען : „טייערע עלטערען, איך האב חרטה אויף מיין שריט, זוכט מיך נישט, איך וועל די טאג צו אייך צוריק-קומען אלס יודישע טאכטער און אייך אלץ דער-צעהלען" דאס בריוועלע האט מען יואלן צוגעשיקט אהער קיין לאדז.

יואל האט מעהר נישט געוואוסט וואס צו טון און געקומען אין ראבינאט נאך אן עצה.

אין ראבינאט האט מען איהם נאר געקענט געבען איין עצה, יואל זאל אוועקגעהען אין אדרעס-ביורא און זיך דערוויסען, צי זיין טאכטער איז נישט ערגעץ איינגעמאלדען, ווי איבערדאשט איז ער גע-ווארען ווען ער האט בעקומען אנ'אויסקונפט, אז חנהלע איז זייט עטליכע טעג איינגעמאלדען אויף ראדוואנסקא גאס, יואל איז אוועק אויף דער אנגע-וויזענעם ארט און כ'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז חנהלע געפינט זיך ביי א באפטיסטישער משפחה און האט זיך געגרייט צום שמד, ווען חנהלע האט דער-זעהען איהר פאטער איז זי גלייך מיט איהם מיט-געגאנגען, ווי ז יהאט ערקלערט, האט זי שוין זייט א לאנגע צייט בעקומען ביכער פון א באפטיסטישען מיסיאנער קיין פזשיראוו, זי איז געווען אזוי אונ-טער דער ווירקונג פון די ביכער, אז זי האט בעשלאס-סען צו קומען צום מיסיאנער קיין לאדז און זיך שמדען, דא האט זי אבער חרטה בעקומען, אבער זי האט זיך נישט געקענט ארויסבעקומען אין גאס, כדי צו ענטלויפען, איהר פאטער האט זי גלייך צוגענומען און מיט איהר נאך נעכטען אין אווענד צוריקגעפאהרען קיין פזשיראוו.

קופאן
אויף א יורידישער עצה

גילטיג דינסטאג, דעם 19-טען מאי

א בעקאנטער יוריסט
ערטיילט יורידישע עצות
פון 3 ביז 4 א זייגער נאכמיטאג אין רעדאק-ציע פון אונזער צייטונג, פיעטריקאווער 21.
אינטערעסאנטען דארפען מיטברענגען דעם קופאן פון „נייעם פאלקסבלאט"
— פון דעם זעלבען טאג. —

מעלדונגען

דער יוגענד קאמיטעט פון ציוניסטישען ארבייטס-בלאק (ליסטע נומער 15) פאדערט אויף אלע ארבייטס-ציוניסטישע, חלוצישע און ציוניסטיש-סאציאליסטישע יוגענד-ארגאניזאציעס צושטעלען זייערע מיטגלידער צו דער וואהל-אקציע פון דער איינציגער ארבייטס ציוניסטישער ליסטע. חברים-ות און סימפאטיקער קענען זיך פעררעגיסטרירען אין לאקאל פון בלאק. (התאחדות" שיענקיעוויטשא 3/5) פון 10—2 נ. מ. און פון 4—10 אווענד. גלייכ-צייטיג מעלדעט דער יוגענד-קאמיטעט דאס דינ-סטאג ד. 19 מאי ה. י. 8 א זייגער אווענד אין לאקאל פון „התאחדות" קומט פאר א יוגענד וואהל-פערזאמלונג. 3946

מעלדונג פון „על המשמר"

צוליב דעם לעצטען שענדליכען ארויסטריט פון די רעוויזיאניסטען אין ווארשא געגען פראפעס פון צ. ק. דעפ. גרינבוים, רופען מיר אויף היינט דינסטאג פינקטליך 9 אווענד אלע אונזערע חברים און סימפאטיקער צו א פראטעסט אקציע אין לאקאל פון גוש עבודה קילינסקי 60.

ועד של סיעת על המשמר בלודז.

—:(o):—

צו דער עלוט-אויפפרישונג

טרינקט איינינע טעג דורכאנאנד פריהמארגענס א גלאז נאטירליך ביטערוואסער Franciszka Józefa
צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעקעס.

היום יעמוד במשפט

אין צוזאמענהאנג מיט'ן דערנעהנטערן זיך פון ציהונגס-טאג פון דער ערשטער קלאס (היינט שוין די ציהונג) איז די נאכפראגע אויף לאסען אין דער גליקליכער קאלעקטור פון ס. ברייטשטיין פיעטריק. 14, דאס איז צוליב די גרויסע געווינסען, וואס פאלען ווי תמיד אריין אין דער דערמאנטער קאלעקטור

א גרויסע דארפס-שרפה

(2) פאריגע נאכט איז אין דארף כראסטי ביי לאדז פארגעקומען א גרויסע שרפה. עס זענען פערברענט געווארען 11 דארפס-ווירטשאפטען, 9 סטאדאלעס און 8 שטאלען. דער היזק בעטרעפט הונדערט טויזענד זל. די שרפה איז ענטשטאנען פון אנ'אונטערצינדונג, און פאליציי זוכט דעם פערברעכער.

ראדיא-פראגראם
דינסטאג, ד. 19 מאי 1931

11,50 צייט-סיגנאל, 12,05 גראמאפאן-מוזיק, 13,15 טאג - פראגראם, טעאטער- און קינא-רעפערטואר, 13,25 הפסקה, 15,35 פארלעזונג וועגען לופט - פליהעריי, 15,50 פארלעזונג, 16,10 קאמוניקאטען פאר שיפער און פישער, 16,50 גראמאפאן-מוזיק, 17,15 פארלעזונג, 17,45 סימפאנישער קאנצערט, 18,45 הפסקה, 19,10 קאמוניקאטען פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, 19,25 גראמאפאן-פליטען, 19,35 ראדיא טאג-פרעסע, 19,50 גראמאפאן-מוזיק, 20,00 פעליעטאן, 20,15 פאפולערער-קאנצערט, 20,00 פעליעטאן, 22,15 מוזיק, 22,35 קאמוניקאטען.

פון האנדעלס-געריכט

גאסטען איז איינגעפלאסען אין האנדעלס-גע-ריכט א ביטע וועגען אפלייגען די צאהלונגען פון דער דרוקעריי „וואלף שווייצער", וועלכע האט לעצ-טענס געליטען א סך היזקות פון די טעאטערס. דער ענין וועגען געבען דער פירמע א „נאדזור" וועט בקרוב בעטראכט ווערען.

* * *

משה יאנקעל פייערשטיינען איז אנערקענט געווארען דורכ'ן געריכט דער אפמאך מיט זיינע בעלי-חובות, לויט וועלכען די חובות ווערען רעגו-לירט אויף 20 פראצ. אין 3 יעהרליכע ראטעס. זיין נישט צאהלען איז אנערקענט געווארען פאר בע-רעכטיגט, און איהם איז צוריקגעקעהרט געווארען זיין סוחרישע ווירדע.

* * *

שמעון יוסף בלאט, וועלכער האט רעגולירט מיט זיין בעל-חוב אברהם דוד קארץ, האט נישט געוואלט בעצאהלען שכר-טרחא דעם קוראטאר, וואס ס'איז צוגע'פסק'נט געווארען דורכ'ן האנדעלס-גע-ריכט. אבער אויך דאס אפעלאציע-געריכט, צו וועל-כען ער האט זיך געווענדעט מיט אנ'אנקלאגע, האט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון האנדעלס-געריכט. אז ער מוז די זאך ערלעדיגען, און נישט קארץ.

ריזיגע דארפס-שרפות הינטער לאסק
2 בליהענדע דערפער אוועק מיט'ן פייער. — 2 מענשען אומגעקומען אין די פלאמען

(א.) אין לאסקער פאוויאט איז דער מין שרפות געווארען אנ'אמת'ע פליאגע. טאג-איין טאג-אויס קומען פון דארט אן נייע ידיעות וועגען שרפות.

נעכטען ביינאכט זענען, למשל, פערברענט געווארען 2 דערפער : שטשעזשיב, גמינע ווירזאווא, וואו עס זענען פערברענט געווארען עטליכע הונ-דערט געביידעס, און אין די פלאמען זענען אומ-געקומען אנ'אונדערטהאלבען יאהריג קינד, און א יונגער פויער, און — אין דארף זאווואדא, גמינע כאטשיב, וואו מיט'ן רויך זענען אוועק העכער הונדערט געביידעס.

דער היזק בעטרעפט א קנאפען מיליאן זלאטעס.

וועלדער ברענען

(א) פון א נישט פערטראטענעם ברענענדיגען פאפיראס האט אין דעם פאלווארק פיטשניעוו, לאד-זער קרייז, אפגעברענט 6 מארג יונג-וואלד. דער היזק בעטרעפט עטליכע צעהנדליג טויזענדער זל. פון אנ'אומבעוואוסטער סיבה האבען אויך אפ-געברענט 1 מארגעס פון יונגען 22-יאהריגען סאסנע-וואלד אין וואקאוו, שעראדזער פאוויאט. דער היזק מאכט אויס אנ'ערך 65 טויזענד זלאטעס. אין ביידע פאלען האבען אינטערווענירט פייערלעשער און זייער אקציע האט א סך אפגעראטעוועט.

געדענקט אלע דעם דאטום 24-טען מאי

צום ערשטען מאל אין לאדז

ביי טאג	ביינאכט
פערוויילונג מאנסטרע	וואהנזיניגע נאכט

איז העלענאוו.

לויט'ן מוסטער פון די גרויסע אויסלענדישע אימפרעזעס!

פאר אייער אפרייזע אויף ערהאלונג
קויפט איין אייער קאסמעטיק נאר אין דער ערשטער רענאמירטער קאנקורענץ-פערפומעריע פון דער פירמע
J. DRUKIER, 5 ZAWADZKA 5
TELEFON 175-92
וואס בעזיצט צום איצטיגען זומער-סעזאן דעם רייכסטען אויסוואהל פון די בייעסטע
פערפומען, טואלעט-זייפען, קרעמען, פודערען, קעלנישע בלומען-וואסערן א. אז. וו.
בעמערקונג: ביי יעדען איינקויף ווערט צוגעגעבען א קופאן אויף ווערטפולע פרעמיעס.
פאר אנגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט — קיין פיליעס בעזיצען מיר נישט

בעוואוסטע שוישפילערין עמיליע אדלער אין לאדז

נעכטען איז געקומען קיין לאדז די בעוואוסטע יודישע שוישפילערין עמיליע אדלער און איהר מענעדזשער, דער פאפולערער כאראקטער-קאמיקער און גרינדער פון ערשטען מיניאטור-טעאטער אין פוילען ה' סאלאמאן קוסטין. זיי קומען פון אמעריקא.

דער בעזוך פון דער בעליבטער קינסטלערין אין לאדז וועט זיכער ארויסרופען א גרויסען אינטערעס ביי איהרע צאהלרייכע פריינד און פערעהרער ווי בכלל אין די ברייטע קרייזען פון די יודישע טעאטער-גטהער. פרוי אדלער האט צוזאמען מיט איהר מאן ה' יוליוס אדלער יאהרען-לאנג געשפילט אין לאדז מיט אן'אייגענער טרופע און איז שטענדיג געווען דער ליבלינג פון לאדזער פובליקום. אבער אויך אויסער לאדז און אין פריהערדיגען רוסלאנד איז זי אלגעמיין געשעצט און געעהרט געווען אלס אן'אויסגעצייכענטע דראמאטישע שוישפילערין, אלס איינע פון די בעסטע אויף דער יודישער ביהנע. זי קומט אלזא איצט נישט אין קיין „נייער וועלט", נאר צוריק אין די אלטע ערטער, וואו די טאלאנטירטע און פערדינסטפולע קינסטלערין האט אין משך פון איהר לאנגי עהריגער ביהנע-טעטיגקייט זיך ערווארבען אויפריכטיגע פריינד.

פרוי אדלער האט די לעצטע עטליכע יאהר פערבראכט אין אמעריקא, וואו זי האט געשפילט מיט ערפאלג אויף די בעסטע יודישע ביהנעס אין די פעראייניגטע שטאטען און קאנאדא. זי ברענגט מיט זיך א נייעם רעפערטואר און האט בדעה צו געבען א רייה גאסטשפילען אין לאדז, ווארשא און אנדערע שטעט און קלייבט זיך נאכדעם צו מאכען א טורנע דורך מערב-איירופא.

אין לאדז האט פרוי אדלער זיך לעצטענס געמאכט א נאמען אויך אלס מעמוארען-שרייבערין. איהרע אויסגעצייכענטע מעמוארען, וועלכע דרוקען זיך זייט חדשים אין „נייעם פאלקסבלאט", ווערן געלייענט מיט גרויס אינטערעס אין די ברייטע קרייזען פון אונזערע לעזער — און פון זייער זייט קאן אונזער חשוב'ר גאסט זיכער ערווארטען די ווארימסטע אויפנאהמע און אויפריכטיגסטען אויסדרוק פון סימפאטיע.

שוין טעטיג PRYWATNE שוין טעטיג
Pogotowie Lekarskie
ZIELONA 6, tel. 123-33
tel. 123-33 — tel. 123-33
ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פלוצימדיגע פארפאלען צו יעדער צייט ביי טאג און ביינאכט ווי אויך אין אלע אקושעריע און גינעקאלאגישע הילף.

נייער פאהר-פלאן פון די באהנען
גילטיג פון 15-טען מאי.

לאדזער פאבריקס-באהן

קומט אן:

2.26	פון קאלושקי (פערב. מיט ווארשא)
4.15	פון קאלושקי
5.35	„ „
6.55	„ „
7.19	„ „
7.34	„ „
7.50	„ „
8.37	„ „
9.19	פון טשענסטאכאו
9.55	פון קאלושקי (מאנטאג און נאך חגא)
10.27	פון קאלושקי (פערבינדונג מיט ווארשא)
13.02	פון קאלושקי
14.47	פון סקארזשיסק (פערבינדונג ווארשא)
16.10	פון ווארשא (מיט רעסטאראן-וואגאן)
17.37	פון קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)
19.59	פון קאלושקי
20.45	פון ווארשא
21.24	פון קאלושקי (בלויז אין חגא-טעג)
22.02	פון קאלושקי (בלויז אין חגא - טעג).
22.52	פון קאלושקי
23.10	פון סקארזשיסק
23.42	פון קאלושקי

פאהרט אפ:

0.35	קיין קאלושקי
1.45	קיין קאלושקי (פערבינדונג מיט ווארשא)
2.45	קיין קאלושקי (פערבינדונג טשענסטאכאוו)
5.50	קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)
6.50	קיין קאלושקי
7.45	שנעל-צוג קיין ווארשא
9.02	קיין קאלושקי (זונטאג און חגא),
9.50	קיין סקארזשיסק
10.56	קיין קאלושקי
11.35	קיין קאלושקי (פערבינדונג מיט ווארשא)
13.58	קיין קאלושקי (פערבינדונג מיט ווארשא)
15.05	קיין קאלושקי
15.25	סקארזשיסק
16.05	קיין קאלושקי (פערבינדונג טשענסטאכאוו-קאטאוויץ)
16.55	קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)
17.50	קיין קאלושקי
18.30	קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)
19.10	שנעלצוג קיין ווארשא מיט רעסטאראן.
19.30	קיין קאלושקי
20.20	קיין קאלושקי
21.20	קיין קאלושקי (פערבינדונג קאטאוויץ)
21.55	קיין קאלושקי (פערבינדונג ווארשא)

קאלישער באהן

קומט אן:

0.21	פון פוזען
1.00	פון ווארשא
3.39	שנעל-צוג ווארשא
3.43	שנעל-צוג פון ווראצלאוו (דורך לעשנא-אסטראוו)
4.17	פון קוטנא, פלאצק
4.49	פון אסטראוו-וויעלקאפ.
5.25	פון הערבי נאווע-קאטאוויץ (דורך זד. וואליא)
6.21	פון קראקא-קאטאוויץ
7.10	פון לאסק (אין וואכענטעג)
7.30	שנעל-צוג פון פוזען-בערלין
7.35	פון לאוויטש
8.05	פון קוטנא-גדיניע (פלאצק)
8.47	פון אסטראוו וויעלקאפ.
9.15	פון לעמבערג (שלאף-וואגאן 3. קלאס)
9.22	שנעל-צוג פון ווארשא
10.55	פון לאסק (זונטאג)
11.30	פון ווארשא
12.15	פון פוזען
12.52	פון קוטנא-פלאצק
15.30	פון לאסק
17.54	פון פוזען
18.50	פון קאלושקי
19.40	נאווע-הערבי טשענסטאכאוו (זד. וואליא)
19.45	פון קוטנא-פלאצק
20.20	שנעלצוג בערלין-פוזען
21.34	פון ווארשא (שלאף און רעסטאראן-וואגאן
21.48	פון לאסק (פרייטאג, שבת זונטאג, חגאות)
22.28	פון קוטנא-פלאצק

פאהרט אפ

0.32	קיין קוטנא-פלאצק
0.42	קיין הערבי-נאווע-קאטאוויץ (זד. וואליא)
1.18	קיין אסטראוו-לעשנא
2.47	שנעלצוג קיין ווראצלאוו (דורך א. זד. וו)
3.51	שנעלצוג קיין ווארשא
5.04	קיין ווארשא
6.40	קיין פוזען
7.38	שנעלצוג קיין ווארשא
8.35	קיין קאלושקי
9,05	קיין לאסק (קאלומבי)
9.35	שנעלצוג קיין פוזען
9.45	קיין קוטנא
11.45	קיין פוזען
12.25	קיין קוטנא
13.10	שנעלצוג ווארשא
13.40	קיין לאסק
15.10	קיין פוזען
15.20	קיין קוטנא-פלאצק
15.35	קיין לאוויטש
17.40	קיין נאווע-הערבי טשענסטאכאוו
18.10	קיין ווארשא
19.35	קיין אסטראוו-וויעלקאפ.
20.00	קיין לאסק
20.25	קיין לאוויטש
20.42	קיין לעמבערג (פערבינדונג בודאפעשט)
21.42	שנעלצוג פוזען-בערלין (שלאף-וואגאן)
22.00	קוטנע (פלאצק) גדיניע
22.55	קיין קאטאוויץ-קראקא

שטיצט די תלמוד-תורה פעפער-גאס 17
(אויפרוף)

אונזער תלמוד-תורה, אין וועלכער עס לערנען 300 ארימע קינדער, דערונטער אויך יתומים ר"ל פון די ארימסטע שיכטען פון לאדז, האט דער הערשענדער קריזיס צמשטארקסטען געטראפען ווייל מיר געפינען זיך אין דעם ארימסטען קווארטאל פון לאדז, אזוי אז עס דראהט א קאטאסטראפע ד. ה. מען זאל זיין געצוואונגען צו פערמאכען די אינסטיטוציע און 300 ארימע קינדער זאלען בלייבען אויף הפקר, אהן שום יודישער ערציהונג.

דעריבער איז בעשלאסען געווארען צו מאכען זונטאג ר"ח סיון א זאמעל-וואך. מען האט ארויסגעשיקט מענשען מיט אפצייכנונגען צו די לאדזער יודען, כדי אזוי ארום צו לינדערן דעם קריזיס און מיר זאלען קאנען ווייטער דערהאלטען די ת"ת.

יעדער, וועמען דער קיום הדת איז טייער, דארף זיך נישט אפזאגען און קויפען אזא אפצייכנונג.

ס'איז צו האפען, אז דאס יודישע לאדז וועט זיך ווארים אפרופען אויף אונזער רוף און אונז אונטערשטיצען פון דער ברייטער האנד.

די שפענדער דארפען געדענקען, אז יעדע זאמעל-אפצייכנונג וועט זיין פערזעהען מיט'ן שטעמפעל פון דער ת"ת אויף פעפער-גאס 17.

די פערוואלטונג.

ארעסטירט דאס „שפיצבערדעל" אין פאביאניץ

אין פאביאניץ איז ארעסטירט געווארען דער בעריהמטער קאסע-ברעכער סטאניסלאוו טשיכאצקי, וואס אין דער אונטערוועלט איז ער בעקאנט אונטערן צונאמעניש „שפיצבארודקא".

נאך זיין ענטלויפען בשעת פון דער טשענסטאכאווער טורמע אין דעם איבערגעטועכץ פון א פריזיער, האט מען לכתחילה גערעכענט, אז ער האט זיך אריבערגעפעקעלט קיין אויסלאנד.

נאך דעם איינברוך אבער אין דער קאסע פון דער קאאפעראטיווער קרעדיט-באנק אין פאביאניק, איז מען, לויט דעם אופן, ווי דאס „שטיקעל ארבייט" איז אויסגעפיהרט געווארען, לויט דער מייסטערהאפטער טעכניק פונ'ם איינברוך, געקומען צום אויספיהר, אז ס'איז מעשי ידיו של שפיצבערדעל...

האט מען איהם אזוי לאנג ארומגעוואכט, ביז עס איז איהם געלונגען צו ארעסטירען.

פון דער בילדער און סקולפטור אויסשטעלונג
פון יעקב מיטלער און ה. כיימאוויטש

די בילדער און סקולפטור-אויסשטעלונג פון די קינסטלער י. מיטלער און ח. כיימאוויטש, וואס ווערט אויסגעשטעלט אויף מאניושקי, ציהען צו מיט יעדען טאג א גרעסערן עולם פון קינסט-ליבהאבער. די אויסשטעלונג האבען בעזוכט א רייה פראמינענטע קונסט-קריטיקער וועלכע זעגען פשוט ענטציקט פון דער געוואלדיגער פארטשריט פון דעם קינסטלער י. מיטלער, וועלכער וואוינט זייט א לענגערער צייט אין פאריז. אויך די ווערק פון סקולפטור ה. כיימאוויטש שטייען אויף א הויכער קינסטלערישער מדרגה.

כדי צו געבען א מעגליכקייט די ברייטע פאלקסמאסען צו בעוואונדערן אזא הערליכע אויסשטעלונג זענען די פרייזען פון בילעטען צו 30 גר. שילער 20 גר.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
4 צעגעלביאנא 4
פריהער צעגעלניאנא 36) טעל. 90-216,
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען. מענער - שוואכע, אלע ארר אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען
נעמט אן פון 9 – 2 נאכמ. און פון 5– 9 אוונד
פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-צימער.

קינא אין גארטען! היינט און פאלגענדע טעג גרויסער דאפעלטער פראגראם!
I. צום ערשטען מאל אין לאדז נור פאר דערוואקסענע פון 17 יאהר אן
מיט א טריט פון שאנדע
גרויסער עראטישער פילם, וואס אילוסטרירט דאס לעבען פון געפאלענע מעדלעך.
אין די הויפט-ראלען: ZDENKA LISTOWA i WERNER FUETERER
II. ערשטער פוילישער סענסאציאנעלער פילם א. נ.:
טויטער קנויל (בינעזער)
אין דער הויפטראלע JUNOSZ-STĘPOWSKI מיט MARJA CORDA — אין דער הויפט-ראלע.
נעכסטער פראגראם: די טראגעדיע פון מעירלינג-שלאס
בענייאונג פון גרויסען פילם

Kino-Teatr
Spółdzielnia
40 Sienkiewicza 40
ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' צ. קאנטאר.
אנהויב פון די סעאנסען 4 נאכמיטאג, שבת, זונטאג און יום-טוב 2 נאכמ. אויפ'ן ערשטען סעאנס זענען די פרייזען פון אלע פלעצער צו 40 און 60 גר. הנחה-בילעטען גילטיג אלע טאג.

פראגראם־טעזען וואס זענען אנגענומען געווארען אויף דעם פארטיי־ראט פון די אלגעמיינע ציוניסטען אין קראקא

אידעאלאגיע

1. דער סתם־ציוניזם זעהט אין ציוניזם דאס שטרעבען, אין ארץ־ישראל צו שאפען א יודישע נאציאנאלע היים, וואס שטיצט זיך אויף א יודי־שער מעהרהייט, וועלכע דארף ענטשטעהען דורך קאלאניזירען די ברייטסטע יודישע מאסען.

דער סתם־ציוניזם שטרעבט צו ארגאניזירען און אקטיוויזירען אלע כוחות פון פאלק פאר דער נאציאנאלער בעוועגונג פון יודישער אויפלעבונג און צו זיכערען דעם שנעלען אויפבוי פון ארץ־ישראל אלס יודישע נאציאנאלע היים.

2. ארויסגעהענדיג פון דעם שטאנדפונקט, אז מען מוז אלע צילען און דערוויילגע אינטערעסען פון איינצעלנע קלאסען, שיכטען און גרופען אונ־טערארדענען די אויבען־דערמאהנטע אלגעמיינע נא־ציאנאלע צילען — פאדערט דער סתם־ציוניזם פון אלע גרופען און יחידים, זיי זאלען זיך צופא־סען צו די בעדינגונגען, אין וועלכע מיר מוזען בויען די פונדאמענטען פון אונזער נאציאנאלער היים; ספעציעל פערלאנגט ער פון יעדען יוד, וואס וואוינט אין ארץ־ישראל, אז ער זאל זיך אין ערשטער רייה האלטען פאר א פיאנער, וועלכער פערווירקליכט דאס שטרעבען פון גאנצען פאלק. די קאמפען וועגען קלאסען אדער גרופען־אינטע־רעסען מוזען אפגעלעגט ווערען ביז צו א צייט, ווען דער קאמף וועט נישט מעהר שוואך מאכען און נישט פערשפעטיגען דעם פראצעס פון בעפריי־אונגס־ווערק.

3. דער סתם־ציוניזם שטרעבט און וועט שטרע־בען צו זיכערען פאר אלע יודען אין ארץ־ישראל ווי ווייט מעגליך די בעסטע ארבייטס־ און לעבענס בעדינגונגען אין דער גרעניץ פון די מיטלען, וועלכע מיר וועלען יעדער צייט בעזיצען.

4. דער פראקציאניזם האט ביז איצט מיט זיין איינזייטיגער אריענטאציע און אקטועלע כמ"א־בלעמען פון ארץ־ישראל־לעבען געווירקט שטענדיג און צוריקהאלטענדיג אויף דער גיכער ענטוויקלונג פון ישוב. איצט, אין א צייט פון אויסערגעוועהנ־ליכע פינאנציעלע און ווירטשאפטליכע שוועריגקיי־טען מוזען מיר נאך שטארקער שטרעבען צו איינ־גען די בעוועגונג און צו בעזייטיגען אלע אינער־ליכע שטרונגען.

II. פאליטיק

1. מיר פערלאנגען פון דער מאנדאט־מאכט, זי זאל דערפילען די פליכטען, וואס דער מאנדאט האט אויף איהר ארויפגעלעגט. מיר פערלאנגען בפרט, אין הסכם מיט די בעטרעפענדע פאראגרא־פען פון מאנדאט, אקטיווע הילף ביים שאפען די יודישע נאציאנאלע היים אויף אלע געביטען פון לעבען, מיר פערלאנגען די צוטיילונג פון מלוכה־פעלד פאר יודישער קאלאניזאציע, א געוויסען בעטראג פאר די בודזשעטען פון העברעאישען שול וועזען, סאניטארען שוץ און עפענטליכער געזונדהייט אין הסכם מיט אייראפעאישע איבערליכטונגען און דאס שאפען פון נויטיגע בעדינגונגען כדי מעגליך צו מאכען א גרויסע יודישע עמיגראציע.

2. ארויסגעהענדיג פון דעם שטאנדפונקט, וואר־פען מיר אפ דאס „ווייס־בוך" אלס א געוואלד־אקט געגען די רעכט פון יודישען פאלק, וועלכע זענען אונז מיט'ן מאנדאט צו געזיכערט געווארען. מיר ערקלערען אויך, אז דער בריף פון מאקדאנאלד,— הגם ער בעזייטיגט נישט אלע אונזערע קלאגעס, און דערפילט נישט אפילו נישט די וויכטיגסטע פון אונזערע פאסטולאטען. — וועט נאר דעמאלט ו אגען פאר א"ונז א רעאלען ווערט, אויב די פרינציפען, וואס זענען דארט פעסטגעשטעלט, וועלען באלד ווערען א פאקט.

3) מיר שטעלען פעסט, אז די ענגלישע פער־וואלטונג אין ארץ־ישראל רעגירט אין לאנד נישט אין הסכם מיט'ן גייסט און בוכשטאב פון מאנדאט און מאכט אונז אונזער ארבייט און די פערווירק־ליכונג פון די צילען פון מאנדאט־שווער.

4. אונזער פערהעלטעניש צו דער מאנדאט־מאכט וועט אפהענגיג זיין פון דער אקטיווער הילף פון דער רעגירונג פאר אונזער אויפבוי־ווערק, פון אנ'עגדערונג פון דער אדמיניסטראציע און א פאזיטיווען גייסט פאר אונזער ארבייט און פונ'ם פאקטישען דערפילען פון די אויפגאבען, וואס דער מאנדאס האט געשטעלט.

דאס דאפעל־שפיל, וואס מיר זעהען אין דער לעצטער צייט, קענען מיר נישט ווייטער דולדען.

בנימין דיזראעלי

(50 יאהר נאך זיין טויט)

עס איז אינטערעסאנט וואס די יודישע פרע־סע איז אזוי שטיל דורכגעגאנגען דעם פופציגסטען יאהרצייט פון בנימין דיזראעלי — לארד ביקאנס־פעלד. דיזראעל יאון לארד ביקאנספעלד אט די דאזיגע צוויי נעמען זענען זעהר כאראקטעריסטיש פאר דעם דאזיגען וואונדערפולען יודען און בעגרינ דער פון דער ענגלישער וועלט־אימפעריע. דיזראעלי און לארד ביקאנספעלד בעדייטען א סינטעזע פ"י א מענשען, וואס האט פערשטאנען צו זיין א הייסער איבערגעגעבענער יוד מיט א פשוט אינסטינקטיווער ליבע צו אלעם דעם, וואס האט א שייכות צו יודיש־קייט און גלייכצייטיג זיין א שעפער פון א א מ־פעריע פון א פרעמד פאלק.

דיזראעלי איז געבוירען געווארען אינ'ם יאהר 1804, אין לאנדאן אלס זוהן פון א איטאליענישען יוד, וועלכער האט צוליב פערשידענע סיבות פערלו־רען דעם קאנטאקט מיט דעם יודענטום. ער אליין האט זיך אפילו נישט געשמדט, נאר בלויז ארויס־געטרעטען פון דער יודישער געמיינדע, דערפאר א־בער האט ער זיין זוהן בנימין וועלכען ער האט לכתחילה ערצויגען אין רעליגיעזען גייסט צו 13 יאהר אפגעשמדט. דער יונגע־ בנימין האט שוין אין די יונגע יאהרען זיינע געפיהלט אין זיך א דראנג צו ליטעראטור. א חוץ דעם האט ער זיך בעשעפ־טיגט מיט א התלהבות מיט פאליטיק. נאך אלס א זעהר יונגער מענש איז ער געווארען א יוצא ונכנס אין די הויכע אריסטאקראטישע סאלאנען און אויך א בעגרינדער פון אנ'אייגענער פארטיי. אבער אויך צו די מאסען האט ער א צוטריט.

ער פיהלט אין זיך א בטיה צו דער קאנ־סערוואטיווע פארטיי און ה"ט טאקע פון איהר ארויסגעשטעלט און געוועהלט אין ענגלישען פאר־לאמענט. אין א קורצער צייט א"ום ווערט ער איהר פיהרער און דער גרעסטער ענגלישער דיפלאמאט. ער ווערט פרעמיער און בעקומט דעם טיטעל לארד ביקאנספעלד. ער רעט צו די קעניגין וויקטאריא זי זאל אננעהמען דעם טיטעל קייזערין פון אינד־יען. אויף דעם בערלינער קאנגרעס אינ'ם יאהר 1878 איז ער דער ערשטער פערטרעטער פון ענג־לאנד און דורך זיין השפעה האט ענגלאנד בעקו־מען די קאנטראל איבער דעם סועץ־קאנאל. ער לייגט אלז דעם פונדאמענט צו דעם ריזיגען אויפ־שטייגען פון דער ענגלישער וועלט־אימפעריע. א־בער ביי דעם אלעמען פערגעסט ער נישט זיין יו־דישע אפשטאמונג, פערקעהרט, תמיד שטרייכט ער זי אונטער. ער איז שטאלץ אויף זיין יודישקייט. ער טרעט מוטיג ארויס פאר יודישע גלייכבערעכטי־גונג און נישט געקוקט אויף זיין פארטייאישער צו־געהעריגקייט פערלאנגט ער צו דעמאקראטיזירען די וואהלען צום ענגלישען אונטערהויז.

און מערקווירדיג: נאך קיינמאל האט זיך אפשר נישט אזוי שטארק צוזאמענגעשמאלצען דיכטונג מיט פאליטיק ווי דאס איז געווען דער פאל ביי לארד ביקאנספעלד. נאך קיינמאל איז אפשר פאליטיק נישט געווען אין אזא גרויסער מאס דער אויסדרוק פון ראסע ווי דאס איז געווען ביי לארד ביקאנס־פעלד. „די ראסע איז אלעס". דער דאזיגער מא־טיוו ציהט זיך אזוי ווי א רויטער פאדים איבער אלע ווערק ביקאנספעלדס. אין זיין גאנצער פאלי־שער טעטיגקייט שלאגט זיך א דורך דער אומרוהי־גער יודישער גייסט און דאס אין סופ'דיגע יודישע שטרעבען צו רחבות'דיגקייט.

און עס קלינגט ווי א פאראדאקס אבער דאך איז עס אמת. די מעכטיגע ענגלישע וועלט־אימפעריע האט געשאפען א יודישער אידעאליסט, א מענש מיט סענטימענטען און א פער'חלומ'טער ראמאנטיקער און טאקע ער האט דער ערשטער געוויסט אפצו־שאצען ... בעדייטונג פונ'ם סועץ־קאנאל פאר דער ענטוויקלונג פון דער דאזיגער מלוכה.

און ווען מען לייענט זיינע ווערק „טאנקרעד" און „דוד ארלאי" זעהט מען ערשט, וואס פאר א הייס יודיש הארץ עס. האט געשלאגען ביי דעם דאזיגען גרעסטען ענגלישען מלוכה־ מאן, און די דאזיגע ווערק ענטפלעקט זיך פאר אונז דיזראעלי אלס א הייסער אנהענגער פון שאפען א יודישע היים אין ארץ־ישראל „דאס צוריקקעהרען פון די יודען קיין ירושלים איז אנ'אקט פון „פאליטישער גערעכטיגקייט" זאגט זיין העלד „טאנקרעד". עס וועט פאר אונז נאך אינטערעסאנטער זיין שטעלונג צו ארץ־ישראל דערמיט ווען מיר דערמאהנען זיך, אז דיזראעלי איז געשטארבען אינ'ם יאהר 1881 ד. ה. פונקט אין דעם זעלבען יאהר, ווען עס האט זיך ערשט געהאט אנגעהויבען די חבת־ציון בעוועגונג אין מזרח־אייראפא.

דאס גליק רופט אייך!

איילט צו קויפען די גליקליכע לאסען צו דער 1־טער קלאס פון דער פוילישער מלוכה לאטעריע אין גליקליכער קאלעקטור פון

F. BRAJTSZTAJN

PIOTRKOWSKA 14, tel. 142-47.

די ציהונג קומט פאר שוין דעם 19. און 21. מאי ד.י. געדענקט, אז א סך געווינסטען פאלען געוועהנליך אין דער גליקליכער קאלעקטור פון

פ. ברייטשטיין, פיעטריקאווער 14.

לאזט נישט אדורך די גליקליכע געלעגענהייט! די צייט איז קורץ! יעדער 2. לאס געווינט!

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע", נארוטאוויטשא 20

לייטונג: א. בעזמאן.

גאסטשפילען פון ווארש. „סקאלא"־טעאטער

אונטער דער לייטונג און מיט'ן אנטייל פון בעריהמטען ארטיסט און רעזשיסער

משה ליפמאן

היינט, דינסטאג, דעם 18 טען מאי, 9 א זייגער אוועגד

2־טע גרויסע פאלקס־פארשטעלונג פון 50 גר. ביז 1.50

וויליאם שעקספיר'ס מייסטערווערק

אין 4 אקטען

אטעלא

אין 4 אקטען

הויפט־ראלען: „אטעללא"־משה ליפמאן; „יאגא"־שמחה וויינטרויב.

אין אלע פיעסען בעטייליגען זיך: פ ר ו י ע ן: עני ליטאן, בארסקא־פישער, ליאלא יאקובא־וויטש, ר. ליובארטאווסקא, מ. קייזעראוויטש. מ ע נ ע ר: משה ליפמאן, ש. וויינטרויב, סעם בראנעצקי, יעקב פישער. ח. גיסענצוויג, ד. האמבורגער, ש. בליאכער, א. בלאטי.

בילעטען שוין צו בעקומען אין דער קאסע פון טעאטער פילהארמאניע.

בעמערקונג: וואוילפעילע פארשטעלונגען ווערען פערקויפט צו מעסיגע פרייזען

(15

ר. איזראעל

ליבע און טויט

סענסאציאנ. קראמיש־ער ראמאן פון לאדזשער לעבען

— מא צו וואס שיקט איהר מיך צו א הם, צו דעם אויסוואורף, צו נירענבערגען?

— האט נישט קיין מורא, מיר וועלען אייך בעשיצען. ס'וועט אייך גארנישט געשעהען. מי'ר ווילען נאר, אז איהר זאלט אונז העלפען דעמאסקי־רען נירענבערגען.

— פארוואס עפעס גראד איך? וואס ווילט איהר פון מיר?

— איך האב דאך אייך שוין איינמאל געזאגט, אז נירענבערג איז א גרויסער פערברעכער און אויסוואורף, וועלכען איך האב אין מיין פראקטיק נאך נישט געזעהען, איהר אליין דארפט אייך פעראינטערעסירט, אז איהר זאלט קענען נקמה נעהמען אין איהם. נאכמעהר, ווען איהר וועט זיין זיכער, אז איהר האט זיך אויף אימיצען צו שטי־צען, אז מ'וועט נישט דערלאזען, אז אייך זאל עפעס שלעכטעס געשעהען.

— אלזא, וואס האב איך צו טון?

— דאס, וואס מיר וועלען אייך הייסען, יע־דענפאלס וועט אייער אויפגאבע נישט זיין קיין שווערע און נישט קיין ריזיקאלישע. איהר וועט זיך זעהען מיט נירענבערגען און וועט איינ־נעמען אויף יעדען זיין פארשלאג. אין דעם ריכטיגען מאמענט וועלען מיר איינמישען.

— ווען דארף איך מיך מיט איהם זעהען, האט סאניע רעזיגנירט געפרעגט.

איצט יעדענפאלס נישט. ער איז קראנק און ס'וועט דויערען עטליכע וואכען ביז ער וועט קע־נען ארויסגעהען פון שטוב. דורך דער דאזיגער צייט וועט איהר קענען דא בלייבען און בעקוועם זיך אויסרוהען. ס'וועט אייך דא גארנישט פעהלען.

— גוט, איך גיי איין דערויף, האט סאניע געזאגט, אזוי ווי איהר וואלט איינגעפאלען עפעס א גליקליכער געדאנק. גוט איך וועל דאס טון. אבער נאר יהר אלס פריוואט־דעטעקטיוו מוזט פאר מיר אויך עפעס טון.

— איך בין גרייט אייך צו דינען, האט דער דעטעקטיוו געזאגט, ווילענדיג ווירקליך דעם אומ־גליקליכען מיידעל טון א טובה.

— איך וויל, אז איהר זאלט אויסגעפינען וואו ס'געפינט זיך מיין קינד, צו וועמען איך האב עס פערקויפט.

— דאס וועט אייך אבער גארנישט העלפען, איהר האט געזעצליך דאס קינד אוועקגעגעבען און איהר וועט דאס נישט קענען צוריקנעהמען.

— איז פערפאלען, וועל איך דאס קינד נישט האבען, אבער איך וועל וויסען, וואו עס געפינט זיך, איך וועל שטעהען פאר'ן טויער יע־דען טאג, כדי צו זעהען א קוק הערויף, איך וועל מיך פערדונגען אין דעם דאזיגען הויז פאר א דינסט מיידעל, כדי צו האבען דאס קינד נעבען זיך. איך וועל זעהען ווי עס וואקסט און ענטוויקעלט זיך.

גוט האט דער דעטעקטיוו געזאגט, איך וועל טון אלץ, וואס איך וועל קענען אייך אין דער הינ־זיכט בייהילפיג צו זיין.

— און איך וועל דאן אויספיהרען אייער יעדען בעגעהר.

קאפיטעל 5

נירענבערגס גוטע ברודער

נירענבערג איז געלעגען אין שטוב, פערוואונ־דעט אין פוס. ער האט זיך שטארק דענערווירט, נישט אזוי ווייט צוליב דער וואונד, וואס ער האט בעקומען ווי צוליב דעם, וואס ער קען נישט אוועק־פאהרען. זיינע געשעפטען האבען איהם בשום אופן נישט ערלויבט ,אז ער זאל איצט בלייבען אין לאדז.

זיין פרוי דארא האט איהם שטארק ליב געהאט, זי האט איהם בעקענט אויף א באל און באלד פון ערשטען בליק אין איהם שטארק זיך פערליבט. איהר פאטער דער רייכער לעדער־סוחר קאן האט איהר געגעבען א שעהנעם נדן, דעם חתן האט אויך נישט געפעהלט קיין געלד און זיי האבען דורך די 5 יאהר זייט נאך זייער חתונה זעהר גוט געלעבט. דארא איז דאך מעהר צוגעבונדען געווארען צו איהר מאן נאכדעם ווי זיי האבען עטליכע וואכען א קינד, א געזונד, שעהן, יונגעלע, צו וואס דארא האט יאהרען־לאנג אזוי שטארק געבענקט פון איהר מאנס געשעפטען, האט זי קיינמאל נישט געוואוסט און אויך נישט געוואלט וויסען. פאר איהר איז גענוג געווען, אז זיי זענען רייך און קענען זיך אויף אלץ ערלויבען.

איהר מאן העגריק נירענבערג איז כמעט יעדעס יאהר אוועקגעפאהרען אויף עטליכע חדשים. דע־מאלט איז זי געבליבען אליין. די געשעפטען האט דא אין לאדז געפיהרט דער שטעלפערטרעטער דער דירעקטאר האלפערן. ווען איהר מאן איז געווען אויף דער רייזע, האט זי פון איהם בעקומען בריף כמעט פון יעדער שטאט. אין וועלכער ער האט זיך געפינען, אממייסטען פון ענגלאנד, ווייל ווי איהר מאן האט איהר פערטייטשט, האט ער דארט געהאט די גרעסטע געשעפטען.

מיט זיינע בריף איז זי נישט געווען צופרידען. ער האט נישט גערן געהאט צו שרייבען א פריינד־ליך ווארט, א ליבעס־ווארט, זיינע קארט'לעך זענען געווען קורץ און האבען ענטהאלטען עט־ליכע ווערטער, שטענדיג לויט דער זעלבער נוסח: „איך בין געזונד, א גרוס, איך גרוס און קוש דיך טויזענד מאל".

איצט איז אויך נירענבערג שוין געווען איינגאנ־צען פערטיג אוועקצופאהרען און פלוצלונג דער צו־פאל. ער וועט מוזען בלייבען עטליכע וואכען אין בעט. נירענבערג האט זיך צוליב דעם שטארק דער־נערווירט און האט נישט געלאזען רעדען צו זיך

דאס דינסט־מיידעל האט געמאלדען נירענ־בערגען, אז ס'איז געקומען א געוויסער יאקובאוויטש

בעת דעם הער אריין, האט נירענבערג גע־זאגט, אבער זעה, אז קיינער זאל מיר נישט שטע־רען בעת דער הער וועט דא זיין ביי מיר.

— גוט, האט דאס מיידעל געענטפערט און א־ריינגעלאזען יאקובאוויטשען.

— וואס וועט זיין וולאדעק, האט דער אריינ־געקומענער געזאגט, ס'איז דאך א ריין אומגליק.

— קודם־כל רוף מיך דא נישט „וולאדעק", נאר העגריק, איך הייס דא העגריק נירענבערג.

— זאל זיין ווי דו ווילסט, אבער זאג מיר, וואס וועט זיין, דער „כארט" שטעהט מיט'ן טראנספארט אין האמבורג און וועט זיך נישט קענען קיין עצה געבען, אלע שיקען איהם צו סחורה און ער זאמעלט זיך דארט א גאנצען הארעם. דער ענין איז גע־פעהרליכער ווי מיר שטעלען זיך פאר. מיר טארען דאך נישט זיצען מיט פערלעגטע הענד.

פארטזעצונג קומט

פינת טעג ביליגער פאר יום=טוב=פערקויף!

קינדער-קאָנפעקציע

קינדער=העמדלעך מיט שפיצען פון 1.50
סנאכעז=העמדלעך נאַכט, טאָג און ספּאָרט פון 1.65
קינדער=קליידלעך אלע מוסטערן און פארבען פון 2.20
זיידענע קליידלעך אין גרויסען אויסוואהל פון 4.15
קינדער=שערצלעך קאָלירטע, געשטיקטע פון 1.35
סאמבינאציעס (שפיל-הויזן) געשטיקט פון 2.45
קינדער=פאלטענס פון בעסטער גאַבארדין פון 28.85
מאטראזען=אנציגלעך בעסטע סאָרט און אויספ. פון 6.50
סנאבען=אנציגלעך ספּאָרטאָווע פון 16.50
שול=מונדורקעס שווארץ און גראַנאַט פון 12.50

דאמען=קאָנפעקציע

דאמען=העמדער מיט אַ מערעזשקע פון 2.35
דאמען=העמדער מיט שפיצען פון 3.80
רעפארמען אין גוטער קוואליטעט פון 1.05
פולאווערס קינסטליך זייד אלע מוסטערן פון 7.50
שירצען אין אַ גרויסען אויסוואהל פון 2.65
TWEED דאמען=פאלטנס מאָדערנע מוסטערן פון 44.—
דאמען=פאלטענס עלעגאַנטער שניט פון 50.—
זשארזשעט=דאמען=פאלטענס ענגלישער און פאנטאַסט. שניט, אין העלע און טונקעלע קאָלירן פון 60.50
דאמען=פאלטענס נייעסטע מוסטערן טוויד פון 71.50

מענער-קאָנפעקציע

אנציגער:
שטרייכגארן אין מאָדערנע מוסטערן פון 48.—
פון באסטאן אין פערשידענע קאָלירען 52.65
ספּארטאָווע נופּע 65.—
פאר שפאציר גרויסער אויס- וואהל פון קאָלירען און מוסטערן 69.—
פון קאמגארן נייעסטע מוס- טערן אין אַ גרויסען אויסוואהל 87.75
אימפרעגנירטע מאנטלען מאַקקאָ 30.—
גאבארדין=מאַנטלען מאָדערנער שניט 85.—
ספּארט=מאנטלען אין מאָ- דערנע קאָלירען און מוסטערן 95.—
לעדערנע הורטקעס פאר מאָ- טאָציקליסטען און שאָפערען 115.—
קאפעלושען אין גרויסען אויסוואהל 9.—

שיך

פאר קינדער:
ברויז, העל, לאַסערקעס פון 9.50
ווייסע און געפלאכטענע פון 12.60
פאר דאמען:
ספּארטאָווע, שווארצע ברוינע און לאַקערקעס פון 19.25
געמזאָווע אויף אַ הויך קלעצעל פון 23.50
פון זאמש פון 25.50
פרינעלקעס, אטלאסענע פון 7.50
פלעטשאַנקעס געפלאָכטענע פון 3.75
פאר מענער:
געמזאָווע שווארצע און ברוינע פון 24.75
געניימע קאָמבינירטע, ברוינע און שווארצע פון 31.20
לאכיערקעס פון 28.75
ספּארטאָווע אין בעסטער קוואליטעט פון 4.70

צום קומענדיגען שבועות עמפפעהלען מיר דערנעהרונג= און קאָלאָניאַל=ארטיקלען אין די בעסטע סאָרטען און צו די נידריגסטע פרייזען.

„KONSUM"
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.

ROKICIŃSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

„SANATO"
כירורגיש=וועכנעריז-אנשטאלט
אגראדאָווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאַס
גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג
ד"ר ש. אייגער, ד"ר י. בוים, ד"ר רייט- לער=קוריאנסקא ד"ר ו. אייכנער
פרייז פון אגעבורט
אין 2-טע קלאַס צוזאַמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד דר. י. פאלאסאָה
כירורגישע אָפּטיילונג פון ד"ר מעד. ם. קאנטאָר
עמפפאַנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.
אויגען-אָפּטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראַוש
עמפפאַנגס-שעה'ן פון 11 ביז 12 נאָכמיטאָג.

לאזט נישט הפקר אייער פערמעגען
בעוואַרט איהר פער'רייזט אויף זומער-וואוינונגען, קלינגט אָן טעלעפאָן 175-88, וועט מען אָפּ סערזיכערן אייערע וואוינונגען, פאבריקען און געשעפטען פון פייער און גנבות צו זעהר צוגענגליכע בעדינגונגען.
אינספעקטאָר פון פייער-און קאפיטאל-פערזיכערונג
ח. סאנסקער, קאמיעננא 9,
טעלעפאן 175-88.

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואַנעס, פעלצען, נייה-מאַשינען, גארדעראָבען או"וו צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאָן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען.

ביליג
אלערליי ברילען און גלעזער
לויט ערצטליכע רעצעפטען, זעמטליכע רעפּאַראַטורען וואָס האָט אַ שייכות מיט דער אָפּטיק-בראַנזשע אויפ'ן אָרט.
M. HERSZKORN
PRZEJAZD 2, róg Piotrkowskiej

עפענטליכע אויפאָדערונג
צו ה' יונה קויפמאן קעלבער=שעכטער איז באַלוטער שחט=הויז
מיר פאָדערן אייך אויף אין פערלויף פון 2 טעג איינצאָהלען אין אונזער פעראיינס-קאַסע די סומע וואָס איז זענט שולדיג דעם אַרבייטער אונזער מיטגליד ח' ארקע הארן, אין געגענפאַל וועלען מיר זיין געצוואונגען דעם ענין פון אייער אויספּרצען אַ'אינטערשריפט פון ח' הארן דורך שאַנטאַזש איבערצוגעבען דער אויספאָרשונגס-מאַכט, די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַרן אויבענדערמאָנטען ווארפען מיר אויפ'ן ה' יונה קויפמאַן.
די פערוואלטונג פון פראָף. אַרבייטער-פעראיין אין דער פלייש-אינדוסטריע אין לאָדז, בזשעזשינער 5

טוך=און קאָרט=לאגער
Sz. MAROKO
לאדז, נאווראָמיעסקאַ 2,
פראָנט, 1-טער שטאָק, טעל. 159-48
עמפפעהלט צום פריהלינג- און זומער-סעזאָן אַ גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען=און הערען=שטאָפען.

Doktór KLINGER
ספעציאל=ארצט פאר וועגערישע, הויט- און האר=קראנקהייטען
ANDRZEJA 2, tel. 132-28
נעהמט אָן פון 9–11 פריה און פון 5–8 אָווענד און פון 1–2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פעטריקאָווער 62"

Dr. med.
Łagunowski
Piotrkowska 70
i róg Traugutta
Tel. 181-83.
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych
Leczenie światłem: promieniami Roentgena i lampą kwarcową.
Przyjmuje od 8^30 do 10^30 rano, od 1-ej do 2^30 pp. od 6 do 8^30 w., w niedzielę i święta od 10 do 1-ej. Dla pań oddzielna poczekalnia.

DR. MED.
Haltrecht
ספעצ.-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראַנקה.,
נעמט אָן פון 8—10 פריה,
און פון 6 ביז 8.30 אָוו.
זונטאָג פון 9 ביז 12 בײטאָג.
פיעטריקאָווער 10
נעמט אָן אין לעטשניצע סאַניטאַס Śródmiejska 8
פון 12^30 ביז 1^30 נאָכמ.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאָלאָג-אַקושער
זגערזשער 11
טעלעפאָן 134–72
נעמט אָן פון 2–3 נאָכמ.
און פון 7½–9 אָווענד.

אַנ'עשטקלאַסיגער
ארבייטער
אַ וואָכען מענש צו מענער - בעשטעלט קען זיך מעלדען ביי
דאנסעוויטש
זשעראָמסקיעגאָ 13

קינא=טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
היינט און ווייטערע טעג!
גרויסער יום=טוב=פראגראם!!!
„ביזווילִיגע לאווינע"
גרויסע לעבענס-דראַמע, וואָס אילוסטרירט די שוואַכקייט פון אַ מאַנספערשוין צו אַ ראַפינירטער פרוי.
אין די הויפט-ראָלען:
MARY KID i MICHAŁ VARKONYI
נעכסטער פראָגראַם:
„די בעקאנטע פון שלאף-וואגאָן"
אַנהויב פון די סעאַנסען: אין געוו. טעג 4 נאָכמ. שבת, זונטאָג און יום-טוב — 12 בייטאָג .·. דער זאַל ווערט מעכאַניש ווענטילירט

אכטונג, וויכטיג נייעס!!!
מיר מאכען בעקאנט, אז צוליב דער בעקוועהמליכקייט פון אונזער וו. קונדשאפט, איז אונזער לאנג-בעקאנטע
יוריסטען-ביורא און פערמיטלונגס-ביורא
ביים יוד. אינוו. פעראיין, פאלנאָצנא 29
איבערגעטראָגען געוואָרען אין צענטרום שטאָט
אויף **פאלודניאָווא 8** 1. שט., פראָנט (ג. לאָקאַל פון „האיאס")
וואו עס ווערט ווייטער אונטער דער פערזענליכע לייטונג פון בעקאנטען יוריסט י. ראַטנער ערלעדיגט און אינטערוועניִרט אַלערליי שטייער, מיליטער, היפּאָטעק און געריכטס=ענינים. מיר שרייבען אמבעסטען לויט'ן אוסמאָוו פערשידענע ביטעס און אפּעלאַציעס אין אַלע אינסטאַנצען.
בעמ.: פון 4–6 יור. עצות און ספּעציעל אין מיליטער-פראַגען, ווי וועגען איינציגע שפּיזער א.א. מאַשין-שרייבען, פעראיינס ענינים. סטאַטוטען, לעגאַליזאַציעס, איבערזעצונגען.
קלויזולעס אויף גאַנץ פוילן (אין משך פון 24 שעה)
לאָזט אייך נישט פערפיהרען פון ווינקעל-שרייבערס.
טעטיג פון 9 פריה ביז 8 אָווענד אהן איבערייס.
2701 קומט און איבערצייגט אייך!

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.